

Załącznik nr 1
do uchwały nr LVI/386/10
Rady Miejskiej w Mosinie
z dnia 25 lutego 2010 r.

G M I N A M O S I N A

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY MOSINA

OPRACOWANIE

URBANIKA

M O S I N A 2 0 0 9

ZESPÓŁ AUTORSKI:

mgr inż arch. Agata Marciniak
mgr inż. arch. Iwona Stachowska

Członek ZOIU Z-371
Członek ZOIU Z-14

mgr inż. Joanna Woźniak
mgr inż. Krzysztof Czartoryski
inż. Janina Bellmann
mgr inż. arch. Maja Geryszewska
tech. Grażyna Frączyk

Członek ZOIU Z-455

CZĘŚĆ 1

UWARUNKOWANIA

S P I S T R E Ś C I

	Wstęp	
A	Przedmiot i cel opracowania.	Str. 7
A.1	Podstawowe zadania opracowania studium.	Str. 7
A.2	Korzyści wynikające z opracowania studium.	Str. 8
A.3	Inne opracowania planistyczne w gminie Mosina.	Str. 8
B	Podstawowe dane o mieście i gminie.	Str. 8
B.1	Ogólna charakterystyka przyrodniczo – geograficzna gminy.	Str. 8
B.1.1	Położenie geograficzne.	Str. 8
B.1.2	Budowa geologiczna.	Str. 9
B.1.3	Rzeźba terenu.	Str. 10
B.1.4	Wody powierzchniowe.	Str. 10
B.1.5	Wody podziemne.	Str. 10
B.1.6	Gleby.	Str. 11
B.1.7	Szata roślinna.	Str. 11
B.1.8	Świat zwierzęcy.	Str. 12
B.1.9	Klimat lokalny.	Str. 12
B.2	Ludność.	Str. 12
B.3	Użytkowanie gruntów.	Str. 12
B.4	Turystyka wypoczynek i rekreacja.	Str. 13
B.4.1	Baza noclegowa i gastronomiczna.	Str. 13
B.4.2	Obiekty i wyposażenie turystyczne.	Str. 13
B.4.3	Trasy wycieczek rowerowych.	Str. 13
B.4.4	Trasy turystyczne w WPN.	Str. 14
B.4.5	Trasy rowerowe WPN.	Str. 14
B.4.6	Terenowa Stacja Edukacyjna.	Str. 14
	Uwarunkowania rozwoju gminy.	Str. 15
1	Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu.	Str. 15
1.1	Użytkowanie gruntów gminy.	Str. 15
1.2	Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.	Str. 15
1.3	Decyzje administracyjne.	Str. 15
1.4	Transport i komunikacja.	Str. 16
1.5	Infrastruktura techniczna.	Str. 16
1.5.1	Telekomunikacja.	Str. 16
1.5.2	Zaopatrzenie w ciepło.	Str. 16
1.5.3	Zaopatrzenie w gaz.	Str. 16
1.5.4	Zaopatrzenie w wodę.	Str. 16
1.5.5	Kanalizacja.	Str. 16
1.5.6	Gospodarka odpadami.	Str. 17
2	Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony.	Str. 17
2.1	Pojęcie ładu przestrzennego.	Str. 17
2.2	Ład przestrzenny w gminie Mosina.	Str. 17
2.2.1	Struktura przestrzenna miasta Mosina.	Str. 18
2.2.2	Struktura przestrzenna wsi.	Str. 19
2.2.3	Infrastruktura usługowa.	Str. 19
2.2.4	Lokalizacja zakładów przemysłowych.	Str. 19
2.2.5	Lokalizacja usług i działalności gospodarczej.	Str. 19
2.2.6	Komunikacja.	Str. 20
2.2.7	Ochrona przyrody i krajobrazu.	Str. 20
2.3	Ocena ładu przestrzennego gminy.	Str. 21
2.4	Wymogi ochrony ładu przestrzennego.	Str. 21

2.4.1	Struktura przestrzenna miasta.	Str. 21
2.4.2	Struktura przestrzenna wsi.	Str. 22
2.4.3	Struktura przestrzenna terenów usługowych i przemysłowych.	Str. 22
2.4.4	Komunikacja.	Str. 23
2.4.5	Przyroda i krajobraz.	Str. 23
3	Stan środowiska, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.	Str. 24
3.1	Jakość powietrza atmosferycznego.	Str. 24
3.2	Środowisko przyrody ożywionej.	Str. 24
3.3	Leśna przestrzeń produkcyjna.	Str. 25
3.3.1	Zarządzanie zasobami leśnymi.	Str. 25
3.3.2	Gospodarka łowiecka.	Str. 25
3.4	Rolnicza przestrzeń produkcyjna.	Str. 26
3.4.1	Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej.	Str. 26
3.4.2	Działalność rolnicza.	Str. 26
3.4.3	Produkcja roślinna.	Str. 26
3.4.4	Produkcja zwierzęca.	Str. 27
3.5	Zasoby wodne.	Str. 27
3.5.1	Wody podziemne.	Str. 27
3.5.2	Wody powierzchniowe.	Str. 27
3.6	Wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.	Str. 27
3.7	Klimat akustyczny.	Str. 28
4	Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.	Str. 28
4.1	Zarys historii Mosiny.	Str. 28
4.2	Stanowiska archeologiczne.	Str. 28
4.3	Zasoby i walory środowiska kulturowego.	Str. 29
4.3.1	Obiekty zabytkowe, wpisane do rejestru zabytków.	Str. 29
4.3.2	Cmentarze zabytkowe.	Str. 30
5	Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrona ich zdrowia.	Str. 31
5.1	Ludność.	Str. 31
5.1.1	Rozwój ludnościowy miasta i gminy Mosina.	Str. 31
5.1.2	Prognoza demograficzna.	Str. 31
5.2	Jakość życia mieszkańców.	Str. 32
5.2.1	Warunki mieszkaniowe.	Str. 33
5.2.2	Usługi podstawowe.	Str. 33
5.2.3	Rynek pracy.	Str. 34
5.2.4	Bezrobocie.	Str. 34
5.2.5	Hałas.	Str. 35
5.2.6	Uciążliwości odorowe.	Str. 35
5.2.7	Problemy społeczne.	Str. 35
6	Zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia.	Str. 35
6.1	Zagrożenie powodzią.	Str. 35
6.2	Zagrożenie pożarem.	Str. 36
6.3	Zagrożenia biologiczne.	Str. 36
6.4	Zagrożenie promieniowaniem niejonizującym.	Str. 36
6.5	Zagrożenia poważną awarią.	Str. 37
6.6	Katastrofa naturalna.	Str. 37
6.7	Inne zagrożenia.	Str. 37
7	Potrzeby i możliwości rozwoju gminy.	Str. 37
7.1	Uwarunkowania rozwoju sieci osadniczej.	Str. 37
7.2	Determinanty rozwoju gminy.	Str. 37
7.2.1	Ograniczenia rozwoju.	Str. 37

7.2.2	Czynniki sprzyjające rozwojowi.	Str. 38
7.2.3	Potrzeby rozwoju.	Str. 39
8	Stan prawny gruntów.	Str. 39
9	Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych.	Str. 40
9.1	Formy ochrony przyrody.	Str. 40
9.1.1	Wielkopolski Park Narodowy wraz z otuliną.	Str. 40
9.1.2	Rezerваты przyrody.	Str. 40
9.1.3	Rogaliński Park Krajobrazowy.	Str. 42
9.1.4	Zespół Przyrodniczo – Krajobrazowy.	Str. 42
9.1.5	Natura 2000.	Str. 42
9.1.6	Pomniki przyrody.	Str. 43
9.2	Formy ochrony dziedzictwa kulturowego - wpis do rejestru zabytków.	Str. 44
9.3	Parki zabytkowe.	Str. 44
9.4	Ochrona gruntów rolnych i leśnych.	Str. 44
9.5	Inne formy ochrony.	Str. 44
9.5.1	Ochrona wód podziemnych.	Str. 44
9.5.2	Strefy ochronne ujęć wody.	Str. 45
10	Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.	Str. 45
10.1	Tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi.	Str. 45
10.2	Osuwiska.	Str. 46
11	Występowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych.	Str. 46
11.1	Udokumentowane złoża surowców mineralnych.	Str. 47
11.2	Złoża pozostałe.	Str. 47
11.3	Zasoby wód podziemnych.	Str. 47
12	Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych.	Str. 48
13	Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami.	Str. 48
13.1	System komunikacji.	Str. 48
13.1.1	Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji.	Str. 48
13.1.2	System drogowy.	Str. 48
13.1.3	System kolejowy.	Str. 49
13.1.4	System pieszy i rowerowy.	Str. 50
13.1.5	System transportu wodnego.	Str. 50
13.1.6	Parkowanie pojazdów.	Str. 50
13.1.7	Zaplecze systemu komunikacji zbiorowej.	Str. 50
13.2	System infrastruktury technicznej.	Str. 51
13.2.1	Zaopatrzenie w wodę.	Str. 51
13.2.2	Odprowadzenie ścieków sanitarnych.	Str. 52
13.2.3	Elektroenergetyczna sieć przesyłowa.	Str. 52
13.2.4	Elektroenergetyczna sieć dystrybucyjna.	Str. 53
13.2.5	Zaopatrzenie w gaz.	Str. 54
14	Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych.	Str. 54

A Przedmiot i cel opracowania.

Obowiązujące do chwili uchwalenia niniejszego, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Mosina zatwierdzone było uchwałą XLVIII/365/98 Rady Miejskiej w Mosinie z dnia 9 czerwca 1998 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Mosina. Podstawą jego sporządzenia była ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. o zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. Nr 89, poz. 415 ze zm.). Do studium sporządzone zostały również zmiany. Zmiany dotyczyły części wsi Czapury, Rogalin oraz Borkowice i dokonane były w latach 2000-2001

Obowiązująca ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717 ze zm.) wprowadziła znaczne zmiany. Przede wszystkim pozbawiła mocy prawnej miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, sporządzone przed 1995 r., które były podstawą do wydawania decyzji o ustaleniu warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.

Zgodnie z obowiązującą ustawą, studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest jednym z podstawowych dokumentów planistycznych w gminie, obejmującym cały jej obszar. Ustalenia studium są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych.

Nowe akty prawne lub zmiany w istniejących, związane bezpośrednio z planowaniem przestrzennym, mają duży wpływ na zakres obecnego studium. Najważniejsze z nich to:

- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. Nr 118, poz. 1233),
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.),
- ustawa z dnia 4 lutego 1994 r.– Prawo geologiczne i górnicze, (Dz.U. z 2005 r. Nr 228, poz. 1947, ze zm.),
- ustawa z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880 ze. zm.),
- ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2005 r. Nr 239, poz. 2019 ze zm.),
- ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków (Dz. U. z 2006 r. Nr 123, poz. 858),
- ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 ze zm.),
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227).

Studium nie jest aktem prawa miejscowego.

A.1 Podstawowe zadania opracowania studium.

Podstawowymi zadaniami opracowanego studium są:

- dostosowanie dokumentu do obowiązujących przepisów,
- rozpoznanie aktualnej sytuacji gminy, istniejących uwarunkowań oraz problemów związanych z jej rozwojem,
- sformułowanie kierunków rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy, a także podstawowych zasad polityki przestrzennej i zasad ochrony interesu publicznego,

- stworzenie podstaw do sporządzania planów miejscowych,
- ustalenie kierunków rozwoju sieci infrastruktury technicznej,
- promocja miasta i gminy.

A.2 Korzyści wynikające z opracowania studium.

Korzyściami wynikającymi z opracowania studium są:

- określenie polityki przestrzennej gminy i stworzenie podstaw dobrego gospodarowania jej przestrzenią (polityka prowadzona przez władze gminy). W studium oprócz innych określona jest także polityka informacyjna gminy przynajmniej w zakresie gospodarki przestrzennej, która może być częścią strategii informacyjnej gminy zorientowanej na promocję gminy i tworzenie informacyjnych podstaw dla bieżących decyzji administracyjnych i działań organizatorskich,
- usprawnienie funkcjonowania gminy w zakresie gospodarki przestrzennej (podstawa sporządzania dalszych opracowań planistycznych oraz programów branżowych i innych np. w zakresie ochrony środowiska, projekty założeń do planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe),
- łatwość dostępu do informacji poprzez zbudowanie systemu informacyjnego o zagospodarowaniu przestrzennym i funkcjonowaniu gminy.

A.3 Inne opracowania planistyczne w gminie Mosina.

Oprócz studium dla gminy został sporządzony:

- „Program Rozwoju Lokalnego”,
- „Program Ochrony Środowiska dla gminy Mosina na lata 2004 – 2012”,
- „Plan gospodarki odpadami dla gminy Mosina na lata 2004 – 2012”,
- „Strategia rozwoju gminy na lata 2003 – 2013”,
- „Strategia zrównoważonego rozwoju turystyki i rekreacji mikroregionu Wielkopolskiego Parku Narodowego”,
- „Lokalny Program Rewitalizacji dla miasta Mosiny na lata 2008 – 2013”,
- „Wieloletni Plan Inwestycyjny 2005 - 2008”.

B Podstawowe dane o mieście i gminie.

Gmina miejsko-wiejska Mosina położona jest w centralnej części Województwa Wielkopolskiego, należy administracyjnie do powiatu poznańskiego. Miasto Mosina oddalone jest od stolicy Wielkopolski - Poznania - 18 km na południe. Powierzchnia gminy wynosi ok. 157,28 km². Zamieszkuje ją ok. 24 tys. mieszkańców. Przez teren gminy przepływa rzeka Warta.

Gmina graniczy z miastem Poznań oraz gminami: Luboń, Komorniki, Kórnik, Stęszew i Puszczykowo, a ponadto – gminą Brodnica (powiat śremski) i Czempień (powiat kościański).

W granicach gminy znajduje się jedno miasto Mosina i 31 wsi i przysiółków, w tym 21 sołectw.

Sołectwa to: Babki, Baranówko, Borkowice, Czapury, Daszewice, Drużyna, Dymaczewo Nowe, Dymaczewo Nowe, Krajkowo, Krosno, Krosinko, Mieczewo, Pecna, Radzewice, Rogalin, Rogalinek, Sasinowo, Sowinki, Świątniki, Wiórek, Żabinko.

Pozostałe miejscowości: Kubalin, Głuszyna Leśna, Baranowo, Bolesławiec, Nowinki, Ludwikowo, Konstantynowo, Sowiniec, Bogulin, Jezioro.

B.1 Ogólna charakterystyka przyrodniczo – geograficzna gminy.

B.1.1 Położenie geograficzne.

Według podziału Niziny Wielkopolskiej na jednostki geomorfologiczne B. Krygowskiego obszar gminy Mosina należy do trzech regionów: Wysoczyzny Poznańskiej, Wysoczyzny Gnieźnieńskiej i Pradoliny Warszawsko – Berlińskiej. Północno – wschodnia część gminy należy do Wysoczyzny Gnieźnieńskiej. Stanowią ją tutaj subregion – Równina Średzka – wysoczyzna dennomorenowa płaska wyniesiona do rzędnej ca 80 m. n.p.m. oraz równina sandrowa występująca w rejonie Babek i Daszewic na rzędnej ca 70 m. n.p.m. Północno – zachodnia część gminy na odcinku Mosina – Dymaczewo Stare leży w obrębie subregionu Wysoczyzny Poznańskiej zwanego Pagórkami Sęszewskimi. Oprócz wysoczyzny morenowej rozciętej rynnami jeziornymi występują tu pagórki czołowomorenowe zaburzone działaniami lodolodu. Rzeźba terenu jest tu urozmaicona a deniwelacje terenu dochodzą do 30 m. Pozostałą część gminy zajmuje pradolina Warszawsko – Berlińska o charakterze kotlinowatym. Wyróżnić tu można odcinek Obrzański (na zachód od Mosiny) i odcinek Śremski (na wschód od Mosiny) wraz z doliną odcinka przełomowego rzeki Warty (na północ od Mosiny). Od południa pradolina otoczona jest Pojezierzem Krzywińskim (Równiną Kościańską).

B.1.2 Budowa geologiczna.

Budowa geologiczna głębszego podłoża miasta i gminy Mosina tylko w niewielkim stopniu miała wpływ na wykształcenie i miąższość osadów powierzchniowych i charakter współczesnej rzeźby terenu. Najważniejszą jednostką strukturalną podłoża jest monoklina przedsudecka, która obejmuje serie skalne od permu po kredę. Utwory trzeciorzędowe reprezentowane są przez utwory oligocenu, miocenu i pliocenu. Miąższość utworów oligoceńskich jest zróżnicowana i wynosi od kilku do kilkunastu metrów, rzadko powyżej 20 metrów, natomiast w rowie tektonicznym Poznań – Gostyń osiąga 100 metrów. Pokłady węgla brunatnych (środkowy oligocen) wynoszą od kilku do kilkunastu metrów, a w rowie tektonicznym 40 – 65 metrów. Miąższość utworów miocenijskich osiąga 120 metrów. Pliocen to okres funkcjonowania na znacznej części Niziny Wielkopolsko – Kujawskiej wielkiego jeziora o powierzchni około 100 000 km². Efektem osadzania materiałów w jeziorze plioceńskim są ropy poznańskie o zmiennej miąższości od kilkunastu do 60 metrów, maksymalnie do 120 m. Na terenie gminy Mosina wychodnie ropy występują w odsłonięciach terenowych, m.in. na Pożegowie (dzielnica Mosiny) oraz Dymaczewie Starym. Oprócz ropy utwory plioceńskie reprezentowane są przez piaski. Cechą charakterystyczną utworów miocenijskich i plioceńskich jest częste zaburzenie ich pierwotnego, poziomego układu w postaci siodła, łęków, sięgające do głębokości 100, a nawet 200 metrów. Południowo – zachodnia część gminy Mosina położona jest w zasięgu rowu tektonicznego, gdzie miąższość wszystkich serii trzeciorzędowych dochodzi do 300 – 400 m. Utwory czwartorzędowe reprezentowane są przez osady plejstocenijskie i holocenijskie, które widoczne są w naturalnych i sztucznych odsłonięciach na terenie gminy Mosina. Serie utworów plejstocenijskich tworzą dwa pokłady glin zwałowych – dolny pokład koloru szarego związany ze zlodowaczeniem środkowopolskim oraz górny koloru brązowego związany ze zlodowaczeniem bałtyckim. Pokłady glin 19 zwałowych rozdzielone są warstwą piaszczysto – żwirową utworzoną między zlodowaczeniami. Miąższość czwartorzędu wynosi od 40 do 50 metrów i wyraźnie uzależniona jest od morfologii powierzchni plioceńskich, w obniżeniach osiąga miąższość 70 metrów. Ważną formą czwartorzędu są piaski teras rzecznych, które na terenie miasta i gminy Mosina zajmują duże powierzchnie. Terasy Warty zbudowane są z utworów piaszczysto –

żwirowych, z przewarstwieniami mułkowatymi. Najmłodsze utwory holoceniowe reprezentowane są przez piaski i mułki rzeczne, torfy i piaski wydymowe. Występują one w Pradolinie Warszawsko – Berlińskiej, w odcinku przelomowym Warty oraz w dolinach rozcinających wysoczyznę.

B.1.3 Rzeźba terenu.

W rozwoju rzeźby terenu okolic Mosiny wyróżnić można trzy cykle – glacialny (lodowcowy), peryglacialny (ocieplenia) i holoceniowy (współczesny). Zlodowacenia (środkowopolskie i bałtyckie), rozdzielone ociepleniami (interglacjalnymi ok. 300 000 lat temu, w okresie zlodowacenia środkowopolskiego cały obszar dzisiejszej gminy Mosina pokryty był lodem. Ocieplenie klimatu w okresie eemskim sprzyjało rozwojowi torfowisk. Okres zlodowacenia bałtyckiego (ok. 20 000 lat temu) sprzyjał powstawaniu wysoczyzn morenowych, sandrów, rynien jeziornych, form ozowych i kemowych, pradolin i stopni terasowych. Cykl peryglacialny to okres kiedy obszar gminy wolny był od lodu. Ok. 13 000 lat temu ocieplenie klimatu spowodowało wytopienie się brył lodów zagrzebanych w gruncie, powstawanie jezior polodowcowych, zanik zmarzliny oraz uaktywnieniu procesów wydmywających. Ingerencja w stosunku do rzeźby glacialnej przejawiała się w złagodzeniu stoków, powstawaniu serii osadów stokowych i podstokowych, oraz modelowaniu den dolin rzecznych. Ostatni z cykli – cykl holoceniowy rozpoczął się ok. 10 000 lat temu i trwa do dnia dzisiejszego. Tutaj nastąpiła całkowita likwidacja wieloletniej zmarzliny, nasiliły się procesy wydmywające, procesy glebotwórcze, proces zarastania jezior, a jednocześnie – oddziaływanie wód opadowych, rzecznych. Współczesna rzeźba terenu gminy Mosina wykształcona jest więc w kilku przedstawionych wyżej cyklach przez cały zespół zmieniających się procesów rzeźbo i glebotwórczych.

B.1.4 Wody powierzchniowe.

Obszar gminy leży w zlewni rzeki Warty. Przez teren gminy z południowego wchodu na północny zachód przepływa rzeka Warta. Kopla, jej prawobrzeżny dopływ, przepływający przez system jezior kórnicko-zaniemyskich, odwadnia wschodni kraniec gminy.

Do wód płynących przez teren gminy należą ponadto dopływy Warty:

- Kanał Mosiński,
- Wirynka,
- Kopla,
- Głuszynka z Kamionką,
- Kanał Szymanowo – Grzybno,
- Obrzynka,
- Samica.

Znaczny udział w odwadnianiu terenu mają cieki sztuczne. Na terenie gminy znajdują się następujące jeziora: Dymaczewskie (119,6 ha, głębokość 12 m), Budzyńskie (11 ha, głębokość 2,7 m), Kociołek (4,3 ha, głębokość 7,7 m) oraz Baranówko.

B.1.5 Wody podziemne.

Gmina Mosina jest bogata w zasoby wód podziemnych. Znajdują się tutaj dwa wielkie czwartorzędowe zbiorniki wód podziemnych: Wielkopolska Dolina Kopalna (obejmująca północną i środkową część gminy) oraz Pradolina Warszawsko – Berlińska (obejmująca środkową i południową część gminy). W rejonie Mosiny – Krajkowa oba zbiorniki zachodzą na siebie i tworzą dużej miąższości serię utworów piaszczysto – żwirowych i wodnolodowcowych młodszych oraz wodnolodowcowych

starszych i rzecznych interglacjału mazowieckiego, stanowiących zasobny poziom wodonośny.

Poniżej poziomów czwartorzędowych występują wody użytkowe w obrębie piasków mioceńskich formacji buró węglowej. Poziom ten występuje na obszarze całej Wielkopolski. Od czwartorzędu oddziela go kilkudziesięciometrowa warstwa pstrych ilów poznańskich trzeciorzędu.

Podłoże poziomu stanowią skały lite z okresu mezozoicznego.

B.1.6 Gleby.

Gleby są efektem wspólnego oddziaływania na siebie skał występujących w podłożu, rzeźby terenu, klimatu, szaty roślinnej i wód gruntowych. Wspólne oddziaływanie na siebie w/w czynników zaowocował wystąpieniem na terenie gminy Mosina następujących typów gleb: gleby płowe, gleby rdzawe, czarne ziemie, gleby murszowate i mady rzeczne.

Gleby występujące w gminie Mosina charakteryzują się małą przydatnością rolniczą. Przedstawia się ona dla poszczególnych kompleksów następująco:

- pszenno-dobry 0,1%,
- pszenno-wadliwy 0,1%,
- żytni b. dobry 5,6%,
- żytni dobry 21,6%,
- żytni słaby 33,7%,
- żytni b. słaby 27,0%,
- zbożowo-pastewny mocny 1,4%,
- zbożowo-pastewny słaby 10,5%.

Wskaźnik jakości rolniczej powierzchni produkcyjnej jest niski i wynosi 50,0 (wskaźnik województwa 67,3), co powoduje, że gmina znajduje się na przedostatnim miejscu w województwie. Na terenie gminy przeważają grunty słabe klas V i VI. Stanowią one ponad 65% gruntów ornych. Są to gleby brunatne wylugowane, czarne ziemie oraz gleby murszowe, wytworzone na podłożu piasków słabo gliniastych, podścielonych piaskami luźnymi.

Gleby klasy IVa i IVb występują głównie na wysoczyźnie i zajmują ok. 30% gruntów ornych. Na terenie gminy Mosina nie występują gleby klas I – III. Spotyka się natomiast gleby pochodzenia organicznego – gleby murszowe, torfowe, mułowo-torfowe. Występują one głównie w pradolinie oraz w dolinach rzecznych.

B.1.7 Szata roślinna.

Lasy oraz tereny zadrzewione i zakrzewione w gminie Mosina zajmują 37,5% powierzchni, podczas gdy średnia lesistość woj. wielkopolskiego wynosi 25,5%, a Polski 28,8% (wg GUS, stan na 31.12.2005 r.). Lasy mosińskie przynależą administracyjnie do WPN i jego otuliny; nadleśnictw: Babki i Konstantynowo. Najcenniejszym na terenie Gminy Mosina zbiorowiskiem leśnym jest Wielkopolski Park Narodowy. Główny drzewostan Parku stanowi sosna zwyczajna, której udział w lasach Parku wynosi 70%. Z gatunków środkowoeuropejskich należy wymienić - dąb bezszypułkowy, grab pospolity. Bory sosnowe i sosnowo - dębowe bory mieszane rosną na ubogich glebach bielcowych. Na bogatych glebach brunatnych rosną m.in. kwaśne dąbrowy, lasy dębowo - grabowe (grądy), a na siedliskach cieplejszych - świetliste dąbrowy. Wilgotne i żyzne czarne ziemie w pobliżu jezior i cieków wodnych zajmują łągi wiązowo - jesionowe. Natomiast tereny zabagnione lasy z panującą olszą czarną (olsy) oraz zarośla łożowe złożone z krzewiastych wierzb i kruszyny. Lasy WPN pełnią funkcje naukowo-dydaktyczne oraz przyrodniczo-krajoznawcze i podlegają nadrzędnym rygorom ochrony. Również lasy w granicach Rogalińskiego Parku Krajobrazowego spełniają przede wszystkim funkcje ochronne, naukowo

dydaktyczne (rezerваты przyrody) oraz krajoznawcze. W Zespole Przyrodniczo-Krajobrazowym "Łęgi Rogalińskie" chronione są łągi nadwarciańskie z pomnikowymi dębami oraz starorzecza z bogatą florą i fauną gdzie przeważa funkcja ekologiczna i naukowo - dydaktyczna. Generalnie przeważają w gminie siedliska borów mieszanych świeżych i borów świeżych z przewagą sosny. W dolinie Olszynki występują lasy wilgotne z dębem, olszą, topolą, jesionem, brzozą, oraz lasy świeże z sosną i 124 letnimi dębami. Typowe siedliska lasów łągowych z sosną do 140 lat oraz dębami występują w Leśnictwie Krajkowo. Całe powierzchnie leśne w południowo – wschodniej części gminy zaliczane są do wodochronnych. Na terenie WPN występuje 1 100 gatunków roślin, między innymi: storczyk, goździk siny, zimozioł północny.

B.1.8 Świat zwierzęcy.

Fauna WPN charakteryzuje się bogactwem gatunków należących do rozmaitych grup systematycznych. Dominują tu gatunki środkowoeuropejskie i europejskie. Najbogatsza jest fauna bezkręgowców, wśród których najliczniej reprezentowane są owady - ponad 3 tys. gatunków na terenie całego WPN. Również bogaty i różnorodny jest świat kręgowców, do których należą ryby, płazy, gady, ptaki oraz ssaki. Występuje tu 45 gatunków ssaków (m. in.: ryjówki, borsuki, kuny, bobry), 220 gatunków ptaków (m. in.: kraski, zimorodki, gile).

B.1.9 Klimat lokalny.

Na terenie Pojezierza Poznańskiego, w obrębie którego znajduje się gmina Mosina, występuje klimat umiarkowany. Szczególną cechą tego klimatu jest wzajemne oddziaływanie powietrza morskiego i kontynentalnego. Oddziaływanie to powoduje dużą zmienność stanów pogody. Najczęściej napływa tutaj powietrze polarno – morskie pochodzące z nad północnego Atlantyku. W lecie jest to powietrze chłodne, przynoszące znaczne zachmurzenie nieba, częste opady atmosferyczne. W zimie powietrze to przynosi ocieplenie i przyczynia się do odwilży. Znacznie rzadziej napływa powietrze polarno – kontynentalne z nad Europy Wschodniej i Azji. Cechuje się ono małą wilgotnością i przynosi zmniejszenie zachmurzenia nieba. Powietrze to napływa głównie zimą i wiosną. Na pojezierze Poznańskie bardzo rzadko napływa powietrze z nad Arktyki, które wywołuje duże ochłodzenie. Sporadycznie pojawia się tutaj powietrze zwrotnikowe z rejonu Wysp Azorskich, Azji Mniejszej lub Półwyspu Bałkańskiego. Powietrze to przynosi znaczny wzrost temperatury w zimie i upał w lecie.

Według opracowanej przez R. Gumińskiego regionalizacji rolniczo – klimatycznej gmina Mosina znajduje się na terenie Dzielnicy Środkowej VIII. Dzielnica ta charakteryzuje się najniższymi w Polsce opadami atmosferycznymi. Średnioroczna suma opadów wynosi tutaj poniżej 550 mm. Długość okresu wegetacyjnego wynosi 200 – 220 dni. Liczba mroźnych dni wynosi 30 – 50, a dni z przymrozkami 110 – 118. Pokrywa śnieżna zalega 38 – 60 dni.

B.2 Ludność.

Gminę Mosina zamieszkuje 25 287 osób, w tym w mieście mieszka 12 177 (GUS 31.12.2006) osób a na wsiach – 13 110 (GUS 31.12.2006). Jej ludność stanowi ok. 4 % mieszkańców powiatu poznańskiego.

B.3 Użytkowanie gruntów.

Powierzchnia gminy Mosina – 157,28 km², w tym:

- użytki rolne 49,2%,
- lasy 37,5% ,
- tereny osiedlowe 3,7%,
- wody powierzchniowe 2,5%,
- pozostałe tereny 7,1%.

B.4 Turystyka wypoczynek i rekreacja.

Gmina Mosina jest predysponowana do rozwoju turystyki. Na jej terenie znajduje się Wielkopolski Park Narodowy oraz Rogaliński Park Krajobrazowy z okazałym skupiskiem kilkusetletnich dębów i starorzeczami Warty. Atrakcją jest także późnobarokowa rezydencja rodu Raczyńskich w Rogalinie, będąca obecnie oddziałem Muzeum Narodowego w Poznaniu. Na terenie Pałacu działa galeria malarstwa, która prezentuje główne kierunki rozwoju malarstwa polskiego i europejskiego w XIX i na początku XX w. Godny uwagi jest stary, utrzymany w stylu francuskim, ogród pałacowy oraz sąsiadujący z nim park krajobrazowy.

Atrakcyjność turystyczną gminy podnoszą malowniczo położone jeziora, usytuowane w sąsiedztwie dużych kompleksów leśnych. W Wielkopolskim Parku Narodowym, najczęściej odwiedzanym Parku Narodowym w Polsce, turyści spotkać mogą rzadkie okazy flory i fauny, a także malownicze formy krajobrazu. Na powierzchni 7 584 ha występuje 1 100 gatunków roślin, 45 gatunków ssaków i 3 000 gatunków owadów. Najwyższym wzniesieniem WPN jest Osowa Góra – 132 m n.p.m., z której rozciąga się malownicza panorama na Mosinę i okolice.

Region jest znakomicie przygotowany do przyjęcia amatorów wycieczek pieszych i rowerowych, fanów żeglarstwa, wędkowania i grzybobrania. Możliwa jest również rekreacja konna w ośrodkach, m. in. w Bolesławcu, Sowińcu, Rogalinku, Krajkowie i Wiórku.

B.4.1 Baza noclegowa i gastronomiczna.

Gmina Mosina oferuje turystom różnorodną bazę noclegową i gastronomiczną w postaci hoteli, noclegowni, ośrodka wypoczynkowego, gospodarstw agroturystycznych, pola namiotowego w Dymaczewie Nowym i innych, jak karczma w Krajkowie, czy Majątek Rogalin.

B.4.2 Obiekty i wyposażenie turystyczne.

Na terenach leśnych znajdują się różne obiekty obsługujące ruch turystyczny: parkingi leśne, miejsca postojowe dla pojazdów, pola biwakowe, pola namiotowe. W leśnictwie Sasinowo znajduje się oznakowana droga dla wędkarzy. Prowadzi ona od pętli autobusowej w miejscowości Wiórek do miejsca postojowego nad Wartą. W leśnictwie Zwola, w miejscowości Kotowo (poza granicami gminy), znajduje się pole biwakowe o powierzchni 0,6 ha. Jest ono położone nad Wartą, w sąsiedztwie okazałych dębów. Tutaj zbiegają się: pieszy szlak turystyczny z trasą rowerową – tzw. Pętlą śremską – i trasa konną oraz szlakiem żeglugi rzecznej na Warcie na trasie Śrem – Rogalinek.

B.4.3 Trasy wycieczek rowerowych.

- Trasy leśne.

Przez tereny nadleśnictwa Babki przebiega kilka tras rowerowych jak również wydzielonych i oznakowanych tras do rekreacji konnej. Biegają one przez leśnictwa Sasinowo (14 km), Rogalin (10 km) i Mieczewo (11 km).

- Łabędzi szlak.
Rogalinek - las – Głuszyna Leśna – Rogalin-Podlesie – leśn. Daszewice – Rogalin-Podlesie. (16,9 km).
- Łącznikowy szlak rowerowy.
Łącznikowy Szlak Rowerowy, czerwony. (27 km)
- Nadwarciański szlak rowerowy.
Mosina – Sowiniec – Baranowo – Krajkowo – Rezerwat Krajkowo – Tworzykowo.
- Pierścień rowerowy dookoła Poznania.
Liczący 173 km Pierścień Rowerowy Dookoła Poznania oferuje turystyce możliwość zobaczenia najważniejszych atrakcji turystycznych aglomeracji poznańskiej. (czerwony)
- Rogaliński szlak rowerowy.
Rogalinek – Głuszyna Leśna – Rogalin-Podlesie – Rogalin. (14,9 km)
- Rowerowy szlak Warty.
Rogalinek – Rogalin – Świątyniki – Radzewice. (9,1 km)
- Ziemiański szlak rowerowy.
Szlak zielony, przebiega w pobliżu licznych, pięknych rezydencji - dworów i pałaców, pozostałości po wielkopolskim ziemiaństwie. Cała trasa z rynku w Mosinie prowadzi m.in. przez Czempień – Kościan – Leszno – Rawicz – Gostyń. (245 km)

B.4.4 Trasy turystyczne w WPN.

- Trasa im. prof. Adama Wodziczki.
Osowa Góra - Osowa Góra. (8 km)
- Trasa im. Cyryla Ratajskiego .
Mosina – Sęszew. (13 km)
- Trasa im. Bernarda Chrzanowskiego.
Puszczykowo – Puszczykówko. (12 km)
- Trasa „Szlak Kosynierów”.
Osowa Góra – Puszczykówko. (8 km)
- Trasa 40-lecia Wielkopolskiego Parku Narodowego.
Sęszew – Mirosławki. (8 km)

B.4.5 Trasy rowerowe WPN

Poznań – Luboń – Kątnik - Puszczykowo, żółto – czarno – żółta. (22km)

B.4.6 Terenowa Stacja Edukacyjna.

Około 10 km na południe od Poznania, koło Szreniawy, na pagórku kemowym o wysokości 118m n. p. m. stoi ukryta w lesie murowana wieża. Obiekt powstał około 1860 roku według projektu berlińskiego architekta Martina Gropiusa. Jest to budowla w stylu neogotyckim. Stała ekspozycja, wewnątrz stacji zawiera ogólną informację dotyczącą obiektu. Nawiązuje ona do legendy o Lechu, ukazuje dzieje Wielkopolskiego Parku Narodowego i najbliższych okolic od czasów najdawniejszych (późny paleolit, mezolit, neolit, epoka brązu i żelaza), poprzez średniowiecze po czasy najnowsze.

Dopełnieniem ekspozycji jest mapa Parku, na której zaznaczona najważniejsze zabytkowe budowle. Zaznaczono również okoliczne placówki muzealne.

1. Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu.

1.1 Użytkowanie gruntów gminy.

Użytkowanie gruntów gminy przedstawia się następująco:

- grunty orne zajmują 37,8% powierzchni,
- użytki zielone - 12,6%,
- lasy oraz tereny zadrzewione i zakrzewione – 37,5%,
- grunty pod wodami – 2,4%,
- nieużytki – 1,9%,
- pozostałe – 7,8% powierzchni gminy.

1.2 Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Na terenie gminy obowiązują 122 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. Z analizy ustaleń zawartych w tych planach wynika, że 56 jest zgodnych ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Mosina z 1998 r., 31 zgodnych w części, a 35 mpzp jest sprzecznych polityką zawartą w tym studium.

1.3 Decyzje administracyjne.

Analizując ustalenia wydanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu należy stwierdzić, iż występują częściowe niezgodności pomiędzy ustaleniami decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, a ustaleniami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego z 1998 r. Sytuacja powyższa wynika z faktu, iż decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu nie muszą być zgodne ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Celem sporządzenia niniejszego opracowania jest uwzględnienie zmian w zagospodarowaniu przestrzennym między innymi poprzez uwzględnienie decyzji.

Niezgodność decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu z ustaleniami studium obejmuje przede wszystkim niezgodność funkcji terenów oraz rozmieszczenia inwestycji celu publicznego.

W latach 2004 – 2007 wydano 1129 decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowaniu terenu i 180 decyzji o ustaleniu inwestycji celu publicznego o znaczeniu powiatowym i gminnym.

Zestawienie ilości decyzji o ustaleniu warunków zabudowy w latach 2004 –2007.

Lp.	Rok	Ilość wydanych decyzji o ustaleniu warunków zabudowy
1	2004	198
2	2005	300
3	2006	305
4	2007	326

Zestawienie ilości decyzji o ustaleniu inwestycji celu publicznego o znaczeniu powiatowym i gminnym. w latach 2004 – 2007.

Lp.	Rok	Ilość wydanych decyzji
1	2004	56
2	2005	43
3	2006	43
4	2007	38

1.4 Transport i komunikacja.

Szkielet układu drogowego miasta i gminy stanowią drogi wojewódzkie (21,6 km), powiatowe (65,8 km, w tym utwardzonych 60,2 km) i drogi gminne (139 km dróg zewidencjonowanych + ok. 100 km dróg gminnych wewnętrznych, w tym utwardzonych 21,6 km).

System komunikacji drogowej i drogowe połączenia zewnętrzne gminy, mimo ograniczeń geograficzno-przyrodniczych, został właściwie rozwinięty. Gmina powiązana jest z aglomeracją poznańską. Jednocześnie gmina posiada dobre połączenia komunikacji gminnej, kursują autobusy MPK, PKS, a z południa na północ przebiega linia kolejowa Poznań - Wrocław.

1.5 Infrastruktura techniczna.

1.5.1 Telekomunikacja.

Na terenie miasta i gminy Mosina głównym operatorem jest Telekomunikacja Polska S.A. Ponadto na terenie miasta i gminy działają operatorzy telefonii komórkowej. Operatorzy komórkowi swoim zasięgiem pokrywają prawie cały obszar gminy Mosina.

1.5.2 Zaopatrzenie w ciepło.

Na terenie gminy występuje jedna kotłownia centralna, obsługująca należące do spółdzielni mieszkaniowej bloki mieszkalne.

Paliwem używanym najczęściej w gospodarstwach domowych jest nadal węgiel kamienny, który może być spalany nawet w 78% kotłowni przydomowych. Rzadziej do celów grzewczych wykorzystywane są: olej opałowy (10%), gaz ziemny (10%) i energia elektryczna (2%).

1.5.3 Zaopatrzenie w gaz.

W gminie Mosina zgazyfikowane jest miasto Mosina oraz wsie: Krosno, Krosinko, Radzewice, Daszewice, Babki, Czapury, Wiórek.

1.5.4 Zaopatrzenie w wodę.

Obszar miasta i gminy Mosina jest zwodociągowany prawie w 100%. Jedynie pojedyncze przysiółki oddalone od zwartych skupisk ludzkich zaopatrywane są w wodę indywidualnie, ze studni kopanych lub płytko wierconych.

Długość sieci wodociągowych wynosi:

- 114,69 km sieci wodociągowych będących własnością AQUANET Sp. z o. o., stanowiących aport Gminy Mosina do w/w spółki,
- 40,00 km sieci wodociągowej stanowiącej własność majątku Rogalin,
- 12,45 km sieci wodociągowej będącej własnością Gminy Mosina.

Stan sieci wodociągowych można określić jako dobry.

W gminie istnieją 3 stacje uzdatniania wody, 2 ujęcia wody, 6843 przyłącza

prowadzące do budynków.

1.5.5 Kanalizacja.

Na terenie miasta i gminy do sieci kanalizacyjnej podłączonych jest 60% gospodarstw domowych w mieście Mosina oraz wszystkie gospodarstwa we wsiach Drużyna i Nowinki, połowa w Pecnej i część w Rogalinku.

Długość sieci kanalizacyjnej wynosi 125,33 km.

Długość przyłączy prowadzących do budynków – 14 320 mb.

Ilość przyłączy prowadzących do budynków – 1609 szt.

Liczba podłączonych gospodarstw domowych – 380 szt.

Na terenie gminy zdarzają się sporadycznie przypadki nielegalnego spuszczenia nieczystości płynnych w miejscach do tego nieprzeznaczonych, zwłaszcza na terenach wiejskich, nieszczelne szamba, czy podłączenia instalacji sanitarnej do sieci burzowej lub cieków wodnych.

Gminę obsługuje jedna oczyszczalnia ścieków typu mechaniczno - biologicznego, zlokalizowana w gminie Puszczykowo. Dzięki nowoczesnej oczyszczalni ścieków wraz z punktem zlewnym oraz systematyczną rozbudową kolektorów sanitarnych, gospodarka odpadami płynnymi na terenie gminy jest w dużym stopniu porządkowana.

1.5.6 Gospodarka odpadami.

Gmina Mosina korzysta z międzygminnego wysypiska śmieci w Srocku Małym, w gminie Stęszew.

2 Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony.

2.1 Pojęcie ładu przestrzennego.

Ład przestrzenny - nadrzędny cel gospodarki przestrzennej – pojęcie idealnego stanu zagospodarowania przestrzennego, odpowiadającego kryteriom: funkcjonalnym, estetycznym, społecznym, gospodarczym, technicznym i przyrodniczym. Ład przestrzenny uważany jest ogólnie za cel nadrzędny, do jakiego powinna dążyć gospodarka przestrzenna zarówno w skali lokalnej jak też regionalnej i krajowej.

W każdym miejscu zagospodarowanie przestrzenne cechuje się określonym stanem ładu przestrzennego. Stopień społecznej aprobaty tego stanu wynika z porównania stanu istniejącego i pożądanego.

Dlatego kształtowanie ładu przestrzennego jest ciągłym procesem, w którym człowiek przekształca otoczenie zgodnie ze swoim systemem wartości i możliwościami w granicach środowiska naturalnego.

2.2 Ład przestrzenny w gminie Mosina.

Atrakcyjność krajobrazu naturalnego i kulturowego gminy Mosina stanowi o podstawach jej rozwoju. Dbłość o ład przestrzenny, jedno z naczelných zadań samorządu terytorialnego, leży w interesie mieszkańców miasta i wsi, zapewniając im wysoką jakość życia w odniesieniu do warunków przestrzennych, jak i również w interesie gminy jako wspólnoty, zapewniając jej atrakcyjność dla gości z zewnątrz.

Kształtowanie ładu przestrzennego jest procesem ciągłym i na wiele sposobów możliwym do zrealizowania. Podlega jednak pewnym kryteriom. Dbłość o to, by przekształcanie otaczającej nas przestrzeni było zrównoważone wymaga kontroli.

Oceniając stan istniejący, a więc dotychczasowe zmiany w zagospodarowaniu, formułując założenia i określając „nowe” wymogi, możemy bardziej świadomie porządkować przestrzeń.

Istotną rolę w zagospodarowaniu przestrzennym gminy mają tereny zainwestowane – zurbanizowane, skupione w mieście Mosina i na wsiach. Szczególnie cenne są historyczne założenia przestrzenne oraz elementy środowiska przyrodniczego, chronione na podstawie przepisów odrębnych.

2.2.1 Struktura przestrzenna miasta Mosina.

Podstawowymi funkcjami miasta Mosiny są: mieszkaniowa, usługowa, administracyjna i gospodarcza.

W strukturze użytkowania gruntów największą część stanowią grunty orne (31%), tereny mieszkaniowe stanowią ok. 25% powierzchni miasta. Daje się zauważyć pewną równowagę pomiędzy terenami mieszkaniowymi, a rolniczymi. Znaczną powierzchnię miasta zajmują lasy i tereny zadrzewione (ok. 22%) co ma znaczący wpływ na kształtowanie się zarówno zabudowy w mieście jak i potencjalnego zainwestowania. Pozostałe użytki stanowią 22% powierzchni. Na specyficzny klimat wpływ mają tereny zielone. Obecna struktura użytkowania gruntów w mieście jest czynnikiem wywierającym wpływ na stosowane w procesie rewitalizacji instrumenty. Inne bowiem narzędzia stosuje się do terenów silnie zurbanizowanych zamieszkiwanych przez większość mieszkańców miasta, co często może powodować konieczność przesiedleń i liczne migracje ludności, inne natomiast dla terenów zielonych, których struktura i funkcja mająca bezpośredni wpływ na ekosystem miejski sprawia, że są one bardziej wrażliwe na procesy zmian. Obszarem o największej intensywności zabudowy jest centrum miasta i sąsiednie tereny.

Zieleń miejska terenów zurbanizowanych jest cenionym składnikiem struktury przestrzennej miasta i ma w niej stałe miejsce. W przypadku planowania przestrzennego obszarów rewitalizowanych odpowiednie zagospodarowanie terenów zielonych jest niezbędnym elementem, który zagwarantuje zrównoważony rozwój miasta. Należy zwrócić uwagę na fakt, że zieleń miejska to nie tylko parki i zieleńce ale również indywidualne koncepcje realizowane przez użytkowników przestrzeni sąsiedzkiej. Przestrzenie zielone pełnią nie tylko funkcję czysto estetyczną, ale także w zdecydowany sposób poprawiają funkcjonowanie ekosystemu miasta.

Uzupełniającą funkcję w stosunku do terenów zielonych pełnią ogrody działkowe zlokalizowane przy ul. Targowej - P.O.D. Malwa (1,85 ha), przy ul. Szosa Poznańska - P.O.D. Pod Lasem (1,57 ha) oraz P.O.D. im Adama Mickiewicza - przy ul. Mocka (9,25 ha), który jest jednocześnie największym tego typu obszarem w Mosinie. Ogrody działkowe pozwalają mieszkańcom na doświadczenie bliskiego kontaktu z naturą. Niestety są to tereny zamknięte, dostępne tylko dla właścicieli. Stanowią ich enklawę spokoju. Budzą jednak kontrowersje ze względu na ich możliwe potencjalne zainwestowanie, które jest blokowane przez ich obecną funkcję. W zagospodarowaniu przestrzennym ogrodów działkowych zaczyna dominować funkcja rekreacyjna. Ponadto pełnią one funkcję socjalną (możliwość organizacji zbiorów owoców i warzyw dla potrzebujących), wypoczynku (oaza spokoju po ciężkim dniu pracy), integracyjną (łączy społeczność lokalną pełniąc jednocześnie ważną funkcję w życiu rodzin), ekologiczną (zwiększają bioróżnorodność na terenie miasta, tzw. zielone wyspy), edukacyjną (możliwość współpracy działkowców ze szkołami w zakresie propagowania zachowań proekologicznych).

Tereny zielone stanowią również: zieleń osiedlowa oraz skwery zielone. Ogromną rolę pełnią przyuliczne zadrzewienia, z których najbardziej cenne to pas wierzby zlokalizowanych wzdłuż ul. Dworcowej.

Najcenniejszym obszarem Mosiny jest objęty ochroną konserwatorską układ urbanistyczny miasta. To dobro kultury zostało wpisane do rejestru zabytków pod

numerem 1961/A, decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 12 października 1984 r. w granicach miasta średniowiecznego z uwzględnieniem dróg dojazdowych. Postanowieniem z dnia 7 lipca 2006 r. Wielkopolski Konserwator Zabytków uściślił granice historycznego układu urbanistycznego poprzez szczegółowy opis granicy.

Na przykładzie historycznego układu urbanistycznego centrum Mosiny bardzo dobrze można zaobserwować jej rozwój przestrzenny zdeterminowany przez bariery przyrodnicze. Zauważane są również powiązania funkcjonalne. Należy zwrócić uwagę na fakt, że lokalizacja kościoła nastąpiła w bliskim sąsiedztwie osady.

2.2.2 Struktura przestrzenna wsi.

Wsie gminy Mosina można podzielić na 2 grupy ze względu na strukturę przestrzenną: wsie podmiejskie o strukturze rozbudowanej oraz wsie ulicówki. Wsie podmiejskie to wsie zlokalizowane wzdłuż linii kolejowej: Krosno i Pecna. Pozostałe wsie mają charakter ulicówek.

2.2.3 Infrastruktura usługowa.

Miasto Mosina stanowi centrum usługowe i administracyjne dla okolicznych miejscowości.

Tereny historycznego centrum miasta - historyczne śródmieście, mieści prestiżowe usługi ogólnomiejskie, lokalne i ponadlokalne, związane z gminną funkcją, także usługi handlu.

Usługi sportu i rekreacji w postaci stadionu i innych obiektów sportowych, skoncentrowane są również w mieście.

W zakresie usług turystycznych gmina oferuje różnorodną bazę noclegową i gastronomiczną, opisaną we „Wstępie”.

2.2.4 Lokalizacja zakładów przemysłowych.

W układzie przestrzennym gminy najważniejszym ośrodkiem gospodarczym o wiodącej funkcji produkcyjnej, przemysłowej, budownictwa, baz i magazynów jest rejon Mosina – Krosno oraz rejon Pecnej, w bezpośrednim sąsiedztwie linii kolejowej.

Gmina ponadto oferuje tereny przeznaczone pod aktywizację gospodarczą we wsi Bolesławiec.

W gminie funkcjonuje szereg „ognisk” prowadzenia działalności produkcyjnej wśród zabudowy innego typu.

2.2.5 Lokalizacja usług i działalności gospodarczej.

Na terenie gminy dominują małe i średnie przedsiębiorstwa. Większość podmiotów gospodarczych stanowią małe firmy usługowo - handlowe. W związku z transformacją ustrojową wzrosła znacznie aktywność ekonomiczna mieszkańców a przez to powstało wiele zakładów usługowo – handlowych oraz produkcyjnych.

Na większości terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej mieszczą się obiekty usługowe lub działalności gospodarczej o większej lub mniejszej uciążliwości dla mieszkańców. Należą do nich przede wszystkim warsztaty samochodowe. Zjawisko to dotyczy w równym stopniu miasta jak i wsi.

Łączeniu kolizyjnych funkcji sprzyjają między innymi liberalne zapisy studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, jak i plany miejscowe, które utraciły ważność w końcu 2003 r. i plany obowiązujące.

Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym pogłębia tę sytuację,

wprowadzając przy ustalaniu warunków zabudowy tak zwane „dobre sąsiedztwo”, jako podstawowy warunek lokalizacji obiektu budowlanego oraz dopuszczając możliwość lokalizacji inwestycji bez względu na ustalenia studium często w opozycji do polityki przestrzennej gminy.

2.2.6 Komunikacja.

Elementem ładu przestrzennego jak wynika z definicji jest także infrastruktura transportowa, szeroko rozumiana jako komunikacja. Są to zarówno drogi (w tym kolejowe, wodne), obiekty (mosty, przepusty), dalej elementy obsługi transportu (dworce, przystanki, stacje paliw) itp., a więc wszystko to, co odbieramy w przestrzeni w codziennym użytkowaniu.

Jednym ze skutków szybkiego rozwoju gospodarczego następującego w wyniku liberalizacji gospodarki i przekształceń ustrojowych jest m.in. ponadprzeciętny rozwój motoryzacji. Szczególnie duże znaczenie ma znaczny ilościowy wzrost prywatnych środków lokomocji, jak również ich wysoki, realny udział w ruchu.

Wzrost liczby pojazdów, oprócz oczywistych dla gospodarki korzyści, niesie ze sobą zagrożenia. Niedostateczny stan i powolny rozwój sieci dróg (obwodnic, obejść drogowych) powoduje zatory w ruchu, wzrost zagrożenia bezpieczeństwa ruchu (szczególnie najsłabszych uczestników ruchu - pieszych i rowerzystów) oraz zwiększoną emisję zanieczyszczeń i hałasu do środowiska.

Kształt urbanistyczny Mosiny determinowany jest przez układ komunikacyjny. Główną arterią komunikacyjną stanowi droga wojewódzka. W mieście stanowi ona ulice: J. Krotowskiego, M. Konopnickiej, Szosą Poznańską i ul. Mocka. Ważną rolę pełnią drogi powiatowe tj. m.in. ul. Mostowa i prowadząca na południe ul. Leszczyńska. Atrakcyjność komunikacyjną miasta podnoszą szlaki komunikacyjne do Poznania, Słuszwowa, Śremu i Kórnik. Infrastruktura komunikacyjna obecnie w niewystarczający sposób zaspokaja potrzeby mieszkańców jak i inwestorów. Związane jest to przede wszystkim z niedostateczną przepustowością szlaków komunikacyjnych jak i brakiem miejsc parkingowych szczególnie w centrum Mosiny. Miejska sieć drogowa zintegrowana jest z siecią całej Gminy Mosina, dlatego analiza wskaźników zostanie przeprowadzona w oparciu o dane dla całej gminy, a nie w rozbiciu na teren miasta i obszaru wiejskiego.

Stopień utwardzenia wszystkich dróg w gminie wynosi ok. 50%. Utwardzona jest całość dróg wojewódzkich oraz powiatowych natomiast niedostatecznym wskaźnikiem utwardzenia charakteryzują się drogi gminne gdyż tylko 21 % z nich można nazwać utwardzonymi.

Biorąc pod uwagę powyższe dane należy stwierdzić, że komunikacja uzależniona jest od jakości i stanu utrzymania dróg gminnych i powiatowych. Stan dróg powiatowych jest zadowalający natomiast drogi gminne wymagają modernizacji.

2.2.7 Ochrona przyrody i krajobrazu.

W gminie Mosina istnieje 5 różnych form ochrony przyrody. Scharakteryzowane zostały one w rozdziale „Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych”.

Gmina Mosina położona jest w granicach Mikroregionu Wielkopolskiego Parku Narodowego. Dla celów ochrony środowiska i rozwoju turystyki powstała strategia Zrównoważonego Rozwoju Turystyki i Rekreacji Mikroregionu Wielkopolskiego Parku Narodowego. W procesie rewitalizacji Mosiny szczególny nacisk należy położyć na zrównoważony rozwój.

Bliskie sąsiedztwo Wielkopolskiego Parku Narodowego i obszarów chronionych Natura 2000 stanowi niewątpliwą barierę rozwoju dla Mosiny. Jest jednak również szansą, przy założeniu, że współpraca przy realizacji lokalnego programu rewitalizacji Mosiny

będzie opierała się na dialogu środowisk, które przeciwstawiają się ingerencji w naturalne środowisko Mikroregionu Wielkopolskiego Parku Narodowego jak i części społeczeństwa, która nastawiona jest proinwestycyjnie. Dialog i kooperacja pozwolą na uniknięcie konfliktów przestrzennych w procesie rewitalizacji miasta.

2.3 Ocena ładu przestrzennego gminy.

Tworzenie ładu przestrzennego dokonuje się między innymi w trakcie formułowania zapisów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a od 2004 roku, w wypadku braku miejscowych planów, na podstawie decyzji o warunkach i zagospodarowania terenu.

Łączenie wielu funkcji, jak i alternatywy dla funkcji, w ramach jednego kwartału zabudowy nie sprzyja tworzeniu wyraźnych struktur urbanistycznych, chociażby przez konieczność zaspakajania różnych (odmiennych) potrzeb, sąsiadującej ze sobą zabudowy. Zabudowa o różnym przeznaczeniu nigdy nie wytworzy czytelnych ciągów zabudowy i niemożliwym okaże się „kształtowanie nowej zabudowy na zasadach zgodnych z tradycjami i skalą miasta (wysokość, trakt, formy dachów i rodzaj materiałów)” oraz wymaganymi cechami zabudowy i zagospodarowania terenu, standardami, parametrami i wskaźnikami urbanistycznymi.

Krajobraz urbanistyczny i ruralistyczny gminy Mosina wymaga wprowadzenia kosmetycznych zmian w celu uporządkowania funkcjonalnego i architektonicznego istniejącej zabudowy oraz konsekwentnego i planowego rozwoju poszczególnych jednostek osadniczych.

2.4 Wymogi ochrony ładu przestrzennego.

2.4.1 Struktura przestrzenna miasta.

Ze względu na ochronę walorów przestrzennych i historycznych oraz konieczność rewaloryzacji i rewitalizacji fragmentów miasta, do wymogów ochrony ładu przestrzennego można zaliczyć:

- ochronę terenów zabudowy mieszkaniowej przed uciążliwościami innych funkcji - zapis ten należy w przyszłości rozszerzyć wprowadzając konieczność eliminowania funkcji uciążliwych poprzez wprowadzenie ograniczeń dla ich rozwoju (rozbudowy),
- rozdzielanie funkcji mieszkaniowej od usług, działalności gospodarczej a szczególnie przemysłu,
- ochronę dziedzictwa kulturowego, tożsamości i tradycyjnych elementów środowiska miejskiego, takich jak: zabytkowe tereny i budynki, dominanty przestrzenne, panoramy, tereny zielone i tereny otwarte; respektowanie zaleceń wynikających z przepisów ochronnych i poszerzanie zakresu ochrony prawnej,
- zabezpieczenie na obszarze miasta terenów pod inwestycje publiczne,
- planistyczne przygotowanie oferty terenów dla mieszkańców o różnym stopniu zamożności (dotyczy to zarówno terenów mieszkaniowych jak i przeznaczonych pod usługi i działalność gospodarczą),
- zapewnienie sprawnego transportu publicznego oraz wprowadzenie ułatwień w ruchu pieszym i rowerowym, optymalizowanie sieci ulic (realizacja nowych ulic, segregacja ruchu),
- harmonijne rozwijanie przestrzeni publicznych – ulic i placów; uwzględnianie takich elementów jak: skwery, parki, aleje, ogrody; wyznaczenie miejsc pod parkingi strategiczne,
- utrzymywanie terenów biologicznie czynnych poprzez formowanie korytarzy zieleni penetrujących miasto oraz narzucanie odpowiednich standardów wykorzystania terenu pod inwestycje,

- wykorzystanie atutów wynikających z ukształtowania terenu, osi widokowych, dominant przestrzennych, panoram,
- w zapisach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego podnoszenie wymogów architektonicznych w stosunku do obiektów realizowanych na obszarach miejskich oraz w pobliżu terenów o najwyższych walorach kulturowych i przyrodniczych,
- w obrębie strefy ochrony konserwatorskiej miasta Mosina zakaz wznoszenia budynków, które ze względu na swoje gabaryty lub agresywną architekturę mogłyby wpłynąć niekorzystnie na panoramy miasta,
- rewaloryzację i modernizację, także uzupełnienie, po uprzednim porządkowaniu całych kwartałów historycznej zabudowy śródmiejskiej,
- zachowanie, tam gdzie to jeszcze możliwe, nawierzchni brukowych ulic, w dalszej perspektywie należy rozważyć celowość przywracania takich nawierzchni, jak również oświetlenia i zieleni.

2.4.2 Struktura przestrzenna wsi.

W zakresie ochrony struktury przestrzennej obszarów wiejskich do wymogów ochrony ładu przestrzennego można zaliczyć:

- ograniczenie nadmiernego wydłużania ciągów zabudowy wzdłuż głównych tras komunikacyjnych,
- ochronę charakterystycznych układów ruralistycznych oraz zespołów sakralnych, pałacowo-parkowych, folwarków, ochrona zabytkowych budynków mieszkalnych, gospodarczych, wiatraków, remiz, szkół, kuźni, młynów, gorzelni i innych elementów specyficznych dla architektury wiejskiej, np. kapliczek, krzyży,
- poszanowanie kształtowanej tradycyjnie różnorodności form osadnictwa wiejskiego,
- rozwijanie wsi z maksymalnym poszanowaniem rolniczej przestrzeni produkcyjnej i tworzenie zwartych układów zabudowy,
- rozdzielanie funkcji mieszkaniowej od usług, działalności gospodarczej a szczególnie przemysłu,
- porządkowanie przestrzeni publicznych, np. wewnątrz placowych i tworzenie miejsc integracji społecznej,
- wydobywanie w układzie przestrzennym elementów kompozycji urbanistycznej: dominant przestrzennych, osi widokowych, ekspozycji, sylwet, dolin, skarp, charakterystycznych form terenowych, grup zieleni, alei, rozłogów itp.,
- zabezpieczenie terenów sportowych, rekreacyjnych i turystycznych,
- nadawanie funkcji usługowych pozostałościom podworskim i pofolwarcznym,
- zabytkowe parki nie mogą podlegać podziałom i zabudowie,
- ochronę otoczenia zabytkowych kościołów,
- ochronę zabytkowych zespołów pałacowo – dworsko – parkowych przed wtórnymi podziałami,
- eksponowanie stanowisk archeologicznych – poprzez ewentualne odkrycie i ekspozycję relikwów archeologicznych, realizację obiektów małej architektury, punktu i tablic informacyjnych, parkingu w pobliżu obiektu.

2.4.3 Struktura przestrzenna terenów usługowych i przemysłowych.

W celu ochrony ładu przestrzennego na terenach usługowych i przemysłowych wymagane jest:

- kształtowanie atrakcyjnej zabudowy usługowej i przemysłowej, która powinna tworzyć także tradycyjną przestrzeń miejską (zabudowa przyuliczna, wykształcone ciągi),
- skupianie zakładów przemysłowych oraz zabudowy związanej z działalnością gospodarczą i usługami na terenach o dużej dostępności komunikacyjnej, w pewnym oddaleniu od centrum miasta,

- niwelowanie istniejących konfliktów funkcjonalnych poprzez nakładanie ograniczeń funkcjonującym zakładom przemysłowym aż do zmiany ich lokalizacji.
Zlokalizowanie funkcji uciążliwych w jednym rejonie gminy, uczyni inwestowanie w gminie przewidywalnym, tzn. ograniczy bądź wyeliminuje występowanie konfliktów społecznych.

2.4.4 Komunikacja.

Aby zminimalizować uciążliwości związane z rozwojem motoryzacji należy przede wszystkim poprawić stan techniczny sieci drogowo – ulicznej. Należy również zapewnić miejsca postojowe, zwłaszcza na osiedlach mieszkaniowych.

2.4.5 Przyroda i krajobraz.

W zakresie kształtowania przestrzeni otwartych i obszarów rekreacyjnych do wymogów ochrony ładu przestrzennego można zaliczyć:

- przekształcenie monotonnego krajobrazu równin użytkowanych rolniczo poprzez wprowadzenie pasmowych i kępowych zadrzewień i zakrzewień wzdłuż cieków wodnych, rowów melioracyjnych, wododziałów, dróg, miedz i skarp,
- swobodne kształtowanie granicy między lasem a użytkami rolnymi w formie ekotonu (stopniowe obniżanie wysokości nasadzeń: drzewa, krzewy, krzewinki, byliny, trawy, pole),
- tworzenie korytarzy infrastrukturalnych (gaz, energia elektryczna) poprzez prowadzenie nowych urządzeń sieciowych przy już istniejących magistralach i liniach elektroenergetycznych,
- zakaz wznoszenia w pobliżu jezior, rzek, kanałów, krajobrazowych punktów widokowych lub na terenach o szczególnych walorach krajobrazowych obiektów budowlanych naruszających walory krajobrazowe i uniemożliwiających dostęp do nich,
- ograniczanie rozproszonej zabudowy mieszkaniowej i związanej z działalnością gospodarczą,
- wprowadzenie zieleni osłonowej wokół istniejących i projektowanych obiektów kolizyjnych w stosunku do krajobrazu,
- narzucenie ograniczeń w sytuowaniu reklam, wykluczenie ich z miejsc o ciekawej ekspozycji,
- dostosowanie chłonności zagospodarowania rekreacyjnego do pojemności środowiska przyrodniczego,
- dostosowanie charakteru zagospodarowania rekreacyjnego do typu środowiska przyrodniczego, przy równoczesnym dążeniu do zróżnicowania form wypoczynku,
- przygotowanie odpowiedniej oferty działek letniskowych i narzucenie wielkości działek zapewniającej wypoczynek oraz wpisanie się w lokalny ekosystem i stwarzającej możliwość wzbogacenia środowiska o nowe gatunki roślinności,
- zachowanie odległości zabudowy od akwenów pozwalającej utrzymać równowagę ekologiczną oraz zapewnienie dostępności brzegów jezior dla ogółu osób korzystających z rekreacji i dla zwierząt.

3.1 Jakość powietrza atmosferycznego.

Na terenie miasta i gminy Mosina WIOŚ nie prowadzi pomiarów stężenia zanieczyszczeń powietrza.

W roku 2007 na terenie województwa wielkopolskiego przeprowadzono kolejną roczną ocenę jakości powietrza atmosferycznego. W wyniku oceny:

- pod kątem ochrony roślin, ze względu na SO₂ i NO_x zaliczono całą strefę wielkopolską do klasy A, a ze względu na ozon do klasy C;
- pod kątem ochrony zdrowia zaliczono aglomerację poznańską do klasy C ze względu na przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM₁₀ (z powodu przekroczenia dopuszczalnej krotności przekroczeń dla stężeń 24-godzinnych, nie są przekraczane stężenia średnie dla roku), również strefę wielkopolską zaliczono do strefy C ze względu na przekroczenia poziomu docelowego dla ozonu.

Należy podkreślić, że stężenia pyłu PM₁₀ wykazują wyraźną zmienność sezonową – przekroczenia dotyczą tylko sezonu zimnego (grzewczego).¹

Do głównych i największych emitorów zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego na terenie gminy należą:

- Zakład Wapienno-Piaskowy Żabinko,
- 2 kotłownie węglowe PEC,
- Gorzelnia w Majątku Rogalin,
- Wytwórnia Betonów DROP Sp. z o. o.,
- Pawilon Handlowy GS.

Na obszarze gminy Mosina zanieczyszczenie powietrza może wynikać nie tylko z emisji przemysłowych ale i komunikacyjnych i z tzw. emisji niskiej. Jest ona związana ze strukturą zużycia paliw do celów grzewczych. Gmina od wielu lat prowadzi działania mające na celu ograniczenie emisji niskiej, modernizując kotłownie węglowe i wprowadzając inne ekologiczne źródła energii tj. gaz ziemny czy olej opałowy.

Niestety paliwem używanym najczęściej w gospodarstwach domowych jest nadal węgiel kamienny. Może to mieć istotny wpływ na emisję niską.

3.2 Środowisko przyrody ożywionej.

Największą wartością przyrodniczą gminy stanowią tereny leśne oraz łągi w dolinie Warty. Duża część powierzchni gminy posiada unikalne walory przyrodnicze, na których wszelka działalność gospodarcza musi być bezwzględnie podporządkowana wymogom ochrony środowiska naturalnego.

Wśród obszarów chronionych – oprócz Wielkopolskiego Parku Narodowego – na szczególną uwagę zasługują te układy przyrodnicze, które odgrywają znaczną rolę w procesie retencjonowania wód opadowych, poprzez kształtowanie prawidłowych stosunków wodnych. Są to: lasy, użytki zielone, grunty pod wodami, nieużytki, grunty z glebami okresowo lub stale podmokłymi: murszami, torfami, glebami mułowo-torfowymi (razem 57,3% powierzchni gminy).

¹ Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w 2007 r.

3.3 Leśna przestrzeń produkcyjna.

3.3.1 Zarządzanie zasobami leśnymi.

Lesistość gminy wynosi 37,5%. Lasy znajdujące się na terenie gminy zarządzane są głównie przez Nadleśnictwo Konstantynowo (3.142,94 ha) oraz Nadleśnictwo Babki (1.550 ha).

Właściciele lasów prowadzą właściwą gospodarkę leśną, zgodnie z przyjętymi zasadami, zawartymi w planach urządzenia lasu. Plany urządzenia lasów są sporządzane z uwzględnieniem przyrodniczych i ekonomicznych warunków gospodarki leśnej, na podstawie przyjętych jej celów i zasad.

Generalnie przeważają w gminie siedliska borów mieszanych świeżych i borów świeżych z przewagą sosny. W Dolinie Olszynki występują lasy wilgotne oraz lasy świeże z sosną i 124-letnimi dębami. Typowe siedliska lasów łęgowych z sosną oraz dębami występują w Leśnictwie Krajkowo.

Zasoby drzewne na pniu stanowiły w 2003 r. 19% (Nadleśnictwo Konstantynowo) i 16% (Nadleśnictwo Babki) ogółu zasobów drzewnych. Na omawianym obszarze pozyskuje się drewno przy dopuszczalnej wycince odpowiednio 64% i 62% przyrostu rocznego.

3.3.2 Gospodarka łowiecka.

Na terenie gminy Mosina w całości lub częściowo znajdują się następujące obwody łowieckie:

- obwód nr 97 – dzierżawiony przez Koło Łowieckie „Ryś”, zajmuje powierzchnię 3468 ha w Nadleśnictwie Babki (IV rejon hodowlany),
- obwód nr 98 - dzierżawiony przez Koło Łowieckie „Jawor”, zajmuje powierzchnię 4150 ha w Nadleśnictwie Babki (IV rejon hodowlany),
- obwód nr 99 - dzierżawiony przez Koło Łowieckie „Słonka”, zajmuje powierzchnię 3069 ha w Nadleśnictwie Babki (IV rejon hodowlany),
- obwód nr 100 - dzierżawiony przez Koło Łowieckie „Dąbrowa”, zajmuje powierzchnię 3500 ha w Nadleśnictwie Babki (IV rejon hodowlany),
- obwód nr 115 - dzierżawiony przez Koło Łowieckie „Sokół”, zajmuje powierzchnię 6170 ha w Nadleśnictwie Konstantynowo (IV rejon hodowlany),
- obwód nr 116 - dzierżawiony przez Koło Łowieckie „Żbik”, zajmuje powierzchnię 8249 ha w Nadleśnictwie Konstantynowo (IV rejon hodowlany),
- obwód nr 117 - dzierżawiony przez Ośrodek Hodowli Zwierząt w Ptaszkowie, zajmuje on powierzchnię 3210 ha w Nadleśnictwie Konstantynowo (IV rejon hodowlany).

W obwodach tych można spotkać między innymi następujące zwierzęta łowne: jelenie, danielle, sarny, dziki, zające, borsuki, jenoty, norki, lisy, kuny, tchórze, piżmaki, bażanty, kuropatwy, dzikie gęsi i kaczki.

Nadleśnictwa nie prowadzą gospodarki łowieckiej na terenach obwodów wyłączonych z wydzierżawienia. Dzierżawcy i zarządcy obwodów łowieckich prowadzi bieżącą gospodarkę łowiecką według corocznie sporządzanych planów łowieckich oraz wieloletniego łowieckiego planu hodowlanego, sporządzanego przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Poznaniu. Zgodnie z wytycznymi zawartymi w ww planie, zarządcy i dzierżawcy współdziałają z nadleśnictwami w zakresie poprawy warunków prowadzenia gospodarki łowieckiej przez zapewnienie korzystniejszych warunków żerowych, osłonowych i spokoju w łowiskach.

Niezbędna jest ochrona zwierzyny drobnej, której liczebność stale maleje.

3.4 Rolnicza przestrzeń produkcyjna.

3.4.1 Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Grunty orne zajmują powierzchnię 6.086 ha, co stanowi 35,6% ogólnej powierzchni gminy.

Bonitacja agroklimatu wskazuje na dobre warunki do prowadzenia produkcji rolnej. W gminie występują jednak mało korzystne warunki glebowe, co rzutuje na niską ocenę ogólną. Rolnicza przestrzeń produkcyjna ma ograniczone możliwości tkwiące w naturalnych warunkach przyrodniczych dla rozwoju gospodarki rolnej gminy. Istniejące uwarunkowania ekonomiczne i koniunkturalne w rolnictwie mogą być przyczyną wyłączenia z produkcji rolnej wielu gruntów.

Duże kompleksy rolniczej przestrzeni produkcyjnej występują w Daszewicach i Mieczewie.

W załącznikach nr 3 i nr 4 naniesiono strefę obszarów szczególnie narażonych na odpływ azotu ze źródeł rolniczych.

3.4.2 Działalność rolnicza.

Rolnicy użytkują 47,2 % powierzchni gminy, a sposób ich gospodarowania wywiera istotny wpływ na jakość środowiska przyrodniczego. Niewłaściwe rolnicze użytkowanie gruntów wymieniane jest jako jeden z głównych antropogenicznych czynników spadku urodzajności gleb i dalszej ich degradacji (obok emisji pyłów i gazów ze źródeł przemysłowych, motoryzacyjnych oraz składowania odpadów). Zjawisko to uzależnione jest nie tylko od czynnika ludzkiego (terminów i dawek nawożenia, szczególnie mineralnego, czy sposobu przechowywania nawozów naturalnych), lecz również od innych czynników, m. in. glebowych, klimatycznych, rzeźby terenu.

W wyniku niewłaściwie prowadzonej działalności rolniczej następować może również zanieczyszczanie wód powierzchniowych i gruntowych.

Celem dyrektywy azotanowej² jest zmniejszenie zanieczyszczenia wód spowodowanego azotanami ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu.

W załącznikach nr 3 i nr 4 naniesiono strefę obszarów szczególnie narażonych na odpływ azotu ze źródeł rolniczych.³

Dla każdego z obszarów dyrektor regionalnego zarządu gospodarki wodnej opracuje program działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych.⁴

3.4.3 Produkcja roślinna.

O tradycyjnym charakterze rolnictwa w gminie świadczy fakt, że 61,3% powierzchni zasiewów zajmują zboża. Pozostałe uprawy, wśród których dominują kukurydza, rzepak i ziemniaki, odgrywają rolę uzupełniającą. Zjawisko znacznej przewagi zbóż w uprawach oceniane jest jako niekorzystne dla środowiska glebowego, ponieważ wpływa ono na zaburzenia równowagi i zmniejszenie zdolności retencyjnych gleby. Z kolei podwyższone w takiej sytuacji ryzyko

² Dyrektywa Rady 91/676/EWG w sprawie ochrony wód przed zanieczyszczeniem powodowanym przez azotany pochodzące ze źródeł rolniczych

³ Rozporządzenie Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu z dnia 4 kwietnia 2008 r. w sprawie określenia wód wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu ze źródeł rolniczych oraz obszarów szczególnie narażonych, z których odpływ azotu ze źródeł rolniczych do tych wód należy ograniczyć (Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego z dnia 16 kwietnia 2008 r. nr 57).

⁴ Ustawa z dn. 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz.U. 2005 Nr 239, poz.2019 ze zm.) art. 47 ust. 7

koncentracji patogenów wymusza stosowanie wyższych dawek pestycydów.

3.4.4 Produkcja zwierzęca.

W produkcji zwierzęcej wiodącą rolę odgrywa drób, trzoda chlewna i bydło. Ponadto w gminie hodowane są konie i owce.

3.5 **Zasoby wodne.**

3.5.1 Wody podziemne.

Gmina Mosina jest bogata w zasoby wód podziemnych. Zostały one scharakteryzowane we wstępie.

Na zasobach tych bazują wszystkie ujęcia w gminie, a przede wszystkim ujęcie dla Poznania i aglomeracji poznańskiej.

Podstawowym wymogiem pozwalającym na racjonalne gospodarowanie wodami podziemnymi jest bilans wodno-gospodarczy, pozwalający na utrzymanie właściwych relacji między zasobami dyspozycyjnymi wód podziemnych a ich poborem.

Niewłaściwe proporcje w tym względzie mogą doprowadzić do zaczerpywania zasobów wód podziemnych i w konsekwencji do ich deficytu.

Eksploatacja ujęcia systemem pompowym (od 1989 r.) doprowadziła do rozwoju leja depresyjnego, co spowodowało zmianę systemu krążenia wód. W warunkach naturalnych wody podziemne z terenu miasta Mosina drenowane były do Kanału Mosińskiego i Warty, natomiast obecnie spływają w kierunku studni ujęcia.

3.5.2 Wody powierzchniowe.

Wody powierzchniowe zostały scharakteryzowane we wstępie.

Prowadzone w 2006 r. obserwacje wykazały ich ponadnormatywne zanieczyszczenie (w klasyfikacji ogólnej – klasa IV).

Problem czystości rzeki Warty jest istotny dla ujęcia wody w Mosinie na odcinku od zbiornika Jeziorsko po Rogalinek. Ze względu na zaopatrzenie w wodę pitną Poznania, niezbędna jest ochrona rzeki przed zanieczyszczeniami, zgodnie z programami ustalonymi przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Poznaniu.

Na jakość wód rzeki Warty duży wpływ mają zanieczyszczenia doprowadzane do niej przez inne cieki. Jednym z nich jest Kopla, innym Kanał Mosiński.

3.6 **Wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.**

Wymóg to warunek, jaki musi być spełniony, aby coś mogło zaistnieć lub aby coś działało się prawidłowo.

Potrzeby ochrony środowiska zostały zawarte w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Mosina na lata 2004 – 2012”.

Program ochrony środowiska oparty jest na kompleksowym podejściu gminy do zagadnień związanych z gospodarowaniem zasobami przyrody. Wybrane cele wskazują na możliwość lepszego wykorzystania szans rozwoju gminy oraz poprawienia jakości życia obecnego i przyszłych pokoleń.

Założono, że przyjęte do realizacji projekty będą wypadkową obiektywnych potrzeb gminy i realnych możliwości ich spełnienia.

Cele zostały podzielone na długo, krótko i średniookresowe. Realizacja celów głównych wymaga dłuższej perspektywy – odpowiadają one zadaniom długookresowym. Cele szczegółowe mają charakter celów średniookresowych,

a projekty, celów krótkookresowych. Wszystkie podporządkowane są realizacji celów głównych:

- ochrona i zwiększanie bioróżnorodności,
- racjonalne wykorzystanie surowców naturalnych,
- ochrona gleb,
- ochrona wód,
- ochrona atmosfery,
- ochrona przed hałasem,
- ochrona przed promieniowaniem,
- ochrona przed awarią,
- zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego
- przestrzeganie przepisów ochrony środowiska,
- kształtowanie proekologicznych postaw lokalnej społeczności.

3.7 Klimat akustyczny.

Źródłem hałasu kolejowego jest intensywnie eksploatowana zelektryfikowana linia o państwowym znaczeniu, relacji Świnoujście – Szczecin – Poznań – Wrocław – granica państwa.

Źródłem hałasu drogowego są głównie szosy o nawierzchni asfaltowej, krajowe i wojewódzkie, które na znacznych odcinkach przebiegają przez tereny zabudowane. Droga Granowo – Mosina – Kórnik została wyznaczona jako obwodnica dla miasta Poznania i odbywa się nią główny ruch samochodów ciężarowych.

Według danych dotyczących działalności kontrolnej WIOŚ hałasów przemysłowych, nie stwierdzono w ostatnich latach na terenie gminy przekroczeń w tym zakresie. Pomimo tego, w odczuciu mieszkańców uciążliwość taka istnieje, chociaż ma charakter incydentalny.⁵

4 Stan dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.

4.1 Zarys historii Mosiny.

Mosina to jedno z najstarszych miast w województwie wielkopolskim. Pierwsze informacje o osadnictwie na jej terenie pochodzą z 1247 r. z dokumentu, który dzielił Wielkopolskę pomiędzy Przemysła I oraz Bolesława Pobożnego. Według najstarszych podań nazwa miasta Mosina pochodzi od słowa „moszyna”, co w ówczesnym języku polskim oznaczało miejsce porośnięte mchem. Prawa miejskie Mosina uzyskała w 1302 r., a nadał je wojewoda kaliski Mikołaj Przedpełkowic.

Lokacja miasta, która miała pełną moc prawną, dokonana została dużo później, bo w 1492 r. Król Władysław Jagiełło nadał Mosinie prawo magdeburskie, które było potwierdzane i umacniane przez kolejnych królów polskich.

W roku 1856 została uruchomiona linia kolejowa pomiędzy Wrocławiem i Poznaniem, co miało duży wpływ na rozwój gospodarczy miasta.

4.2 Stanowiska archeologiczne.

Na terenie gminy Mosina znajdują się następujące kategorie stanowisk archeologicznych:

- ślady osadnicze – stanowiska z niewielką ilością materiału zabytkowego o małym

⁵ Program ochrony środowiska dla gminy Mosina na lata 2004 - 2012

zasięgu,

- punkty osadnicze – stanowiska z większą ilością materiału zabytkowego, o bliżej nieokreślonej pierwotnej funkcji,
- stanowiska o szerszym zasięgu obszarowym,
- stanowiska znane ze źródeł archiwalnych, nie potwierdzone w trakcie późniejszych weryfikacji o znanym zasięgu,
- stanowiska o dużej wartości naukowej, podlegające szczególnej ochronie.

Wszystkie te stanowiska w różnym stopniu nasycenia występują na całym terenie gminy Mosina, szczególnie w rejonach historycznego osadnictwa. Wyraźne zgrupowania można stwierdzić w rejonie zespołów wsi: Świątniki, Radzewice, Krajkowo, Sowiniec a także Krosno, Drużyna i Baranówko oraz Bolesławiec i Dymaczewo.

Najstarsze stanowiska archeologiczne w ziemi mosińskiej znajdują się na terenie Niwki, gdzie natrafiono na obozowisko ludzkie z młodszej epoki kamiennej, z okresu kultury Świderskiej oraz młodszej epoki kamiennej – stanowisko kultury tardenoaskiej. W czasie prac archeologicznych natrafiono na cmentarzysko kultury grobów kłoszowych oraz osadę z późnego okresu lateńskiego i ślady osady trzynastowiecznej. Na terenie ozu polodowcowego przy jeziorze Budzyńskim w 1911 r. odkryto grodzisko. Kolejnych odkryć archeologicznych dokonano w Baranowie, gdzie natrafiono na ślady osady słowiańskiej, w Czapurach, następnie w Krajkowie, Krosinku, Krośnie i Ludwikowie.

Stosunkowo słabo pod względem archeologicznym został rozpoznany okres pomiędzy XIII i XV wiekiem, zwłaszcza na obszarze dawnej parafii głuszyńskiej, gdzie były położone wsie Sokolniki, Świkotki, Taczały, Wojkowo oraz terenu parafii Mieczewo i Rogalinek, na terenie której znajdowała się parafia w Dobiertkach. Nie jest również znane położenie wsi Olszyce, należącej do właścicieli Rogalina.

Najcenniejszym odkryciem w ziemi mosińskiej był zespół stanowisk archeologicznych w Sowińcu, gdzie natrafiono na grupę kilkunastu osad z epoki wędrówki ludów słowiańskich z okresu V w. p.n.e. – XV w. n.e.. W tym zespole osadniczym występują stanowiska z epoki kamiennej, kultury przeworskiej i łużyckiej, z widocznymi wpływami rzymskimi.

4.3 Zasoby i walory środowiska kulturowego.

4.3.1 Obiekty zabytkowe, wpisane do rejestru zabytków.

W poniższym zestawieniu przedstawiono obiekty i tereny o dużych walorach kulturowych – historycznych i przestrzennych. Są to najbardziej cenne obiekty i obszary, wpisane do rejestru zabytków, przez co podlegają ochronie prawnej z mocy ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 ze zm.).

Spis obiektów zabytkowych, wpisanych do rejestru zabytków:

Głuszyna Leśna

- willa, pocz. XX, nr rej.: 2145/A z 1.02.1988

Krosno

- kościół ewangelicki, ob. rzym.-kat. p.w. MB Częstochowskiej, 1779-1871, nr rej.: 1180/A z 24.07.1970

Ludwikowo

- zespół sanatoryjny „Staszycówka”:
- budynek główny – pawilon I, 1883, nr rej.: 1845/A z 25.03.1981
- 2 leżakownie, drewn., 1883, nr rej.: j.w.
- pawilon II, 1929-30, nr rej.: 108/Wlkp/A z 3.09.2002
- willa dyrektora, 1929, nr rej.: 107/Wlkp/A z 3.09.2002

Mosina

- układ urbanistyczny, nr rej.: 1961/A z 12.10.1984
- synagoga, ob. Izba Muzealna, ul. Niezlomnych 1, pocz. XX, nr rej.: 2075/A z 24.02.1986

Radzewice

- dom, ul. Długa 9, k. XIX, 1934, nr rej.: 2348/A z 25.03.1995

Rogalin

- zespół pałacowy, nr rej.: 2494/A z 29.05.1952:
- pałac z galeriami i oficynami, 1770-98
- galeria obrazów, XIX-XX
- ujeżdżalnia, 1820, XX
- stajnia i wozownia, 1776, 1950
- czworak, pocz. XIX
- kaplica – mauzoleum, 1820, nr rej.: 86/A z 28.07.1965
- park, 4 ćw. XVIII, 1820-40, nr rej.: 85/A z 21.07.1965,
- dęby w parku, nr rej.: 1/A z 26.02.1948
- budynki gospodarcze, ul. Prezydialna 12, szach., poł. XIX, nr rej.: 1772/A z 4.12.1977:
- 2 stodoły
- obora-stajnia

Rogalinek

- kościół par. p.w. sw. Michała, drewn., 1682-1712, nr rej.: 2425/A z 22.12.1932

W gminie istnieją także inne cenne obiekty, które zostały zewidencjonowane przez Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków i zostaną ujęte w sporządzanej gminnej ewidencji zabytków.

4.3.2 Cmentarze zabytkowe.

Na terenie gminy istnieją pozostałości starych cmentarzy różnych wyznań z XIX w. Wysiłkiem lokalnej społeczności i władz gminy wiele z nich zostało w ostatnim czasie uporządkowanych i oznaczonych jako miejsca pamięci. Niestety pozostałości materialnych zachowało się do naszych czasów niewiele. Wynikało to z jednej strony z charakteru cmentarzy wiejskich z przewagą nagrobków ziemnych, z drugiej strony było to efektem zniszczeń i grabieży wojennych.

Spis zabytkowych cmentarzy:

Cmentarz wiejski w Borkowicach

W centralnej części wsi po południowej stronie szosy. Założony prawdopodobnie w pierwszej połowie XIX w. Do naszych czasów zachowało się 26 zdekompletowanych mogił.

Cmentarz wiejski w Baranówku

Prawdopodobnie z 1 poł. XIX w. 10 zdekompletowanych nagrobków.

Cmentarz wiejski w Sowinkach

Stary cmentarz ewangelicki założony w pierwszej poł. XIX w. Zachowanych 31 zdekompletowanych nagrobków, najstarszy z 1864 r.

Cmentarz ewangelicki w Krośnie

Założony w II połowie XIX w. 2 wolnostojące, 1 płyta, 20 mogił. Najstarszy istniejący nagrobek –Ferdinand Stark z końca XIX w. Położony poza terenem zabudowanym, otoczony polami uprawnymi. Na lekkim wzniesieniu

Cmentarz Ewangelicki w Krosinku

Położony na skraju wsi przy szosie Mosina-Stęszew. Założony w połowie XIX w. 4 nagrobki wolnostojące. Zły stan. Najstarszy nagrobek Daniel Ludwig Muller z 1865 r.

Cmentarz ewangelicki, obecnie rzymsko-katolicki w Radzewicach

Początek XIX w. 6 starych nagrobków wolnostojących. Najstarszy nagrobek z 1827 Michael Jahns. Powierzchnia 1,5 ha. Położony przy szosie na skarpie nadwarciańskiej,

otoczony z trzech stron lasem. Teren lekko wzniesiony. Przekazany Parafii p.w. Św. Marcelina w Rogalinie w latach 80-tych.

Cmentarz parafialny przy kościele p.w. i Matki Bożej Wspomożenia Wiernych w Rogalinku

Istniał wraz z kościołem. 6 nagrobków z XIX w. Najstarszy pomnik - krzyż nagrobny Julii z Kopałczyńskich Matejki z 1867. Krzyż Księdza Proboszcza Grelicha z 1881 r. przy kościele dzwonnica z 1893 r. Powierzchnia 2,5 ha. Położony na skraju wsi nad doliną rzeki Warty. Wschodnia krawędź cmentarza opiera się o nieregularną krawędź doliny rzeki.

Cmentarz parafialny przy kościele p.w. Św. Mikołaja w Mosinie
Założony w II poł XIX w. cmentarz rzymskokatolicki. Istnieją krzyże nagrobne z II poł. XIX w. Na terenie cmentarza pomnik ku czci zamordowanych w 1939 roku 15 mieszkańców Mosiny.

Stary cmentarz żydowski w Mosinie, ul. Polna

Kirkut założony pod koniec XIX w. Całkowicie zniszczony w czasie II wojny światowej. Powierzchnia 0.9 ha. Położony przy stacji Mosina – Pożegowo. Mur ogrodzeniowy. Cmentarz zamieniony po wojnie w plac zabaw, obecnie uporządkowany, z umieszczoną tablicą pamiątkową.

Cmentarz ewangelicki w Mosinie

Obecnie uporządkowany, z umieszczoną tablicą pamiątkową.

5 Warunki i jakość życia mieszkańców, w tym ochrona ich zdrowia.

5.1 Ludność.

5.1.1 Rozwój ludnościowy miasta i gminy Mosina.

Ludność gminy Mosina to ok. 4 % mieszkańców powiatu poznańskiego.

Dynamika rozwoju ludności gminy wskazuje tendencję wzrostową.

Wzrost liczby ludności gminy jest równomierny na przełomie 7 lat i oscyluje w granicach 300 osób rocznie.

Wiąże się to przede wszystkim z procesem suburbanizacji obserwowanym w mieście Poznaniu tj. odpływem ludności z miasta na tereny podmiejskie. Dla Poznania jest to niekorzystny proces ze względu na odpływ ludności o wyższych dochodach natomiast dla Mosiny jest zjawiskiem sprzyjającym i szansą na rozwój, ale jednocześnie stawiającym przed władzami wyzwania związane z zaspokajaniem wyższych potrzeb ludności.

Ludność gminy.

rok		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
ogółem	osoba	23 445	23 676	23 963	24 312	24 617	24 852	25 145
mężczyźni	osoba	11 492	11 588	11 735	11 885	12 027	12 118	12 262
kobiety	osoba	11 953	12 088	12 228	12 427	12 590	12 734	12 883

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

5.1.2 Prognoza demograficzna.

W porównaniu do roku 1995 kiedy to Mosinę zamieszkiwało na stałe 11 825 osób do 2006 r. liczba ludności wzrosła o ok. 2 %. Liczba ludności w latach 1995 – 2006 wzrasta szczególnie wyraźnie od 2000 r.

Ludność wg wieku.

rok		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Ogółem	osoba	23 570	23 772	24 042	24 390	24 725	24 954	25 287	25 702
0-4	osoba	1 296	1 290	1 284	1 266	1 288	1 254	1 274	1 361
5-9	osoba	1 531	1 482	1 441	1 422	1 419	1 412	1 423	1 418
10-14	osoba	1 811	1 722	1 664	1 641	1 613	1 594	1 559	1 522
15-19	osoba	2 107	2 105	2 080	2 022	1 921	1 865	1 810	1 759
20-24	osoba	2 054	2 053	2 109	2 191	2 205	2 210	2 189	2 157
25-29	osoba	1 761	1 876	1 951	2 014	2 151	2 183	2 188	2 261
30-34	osoba	1 497	1 551	1 601	1 742	1 829	1 934	2 074	2 142
35-39	osoba	1 550	1 541	1 556	1 542	1 599	1 617	1 686	1 748
40-44	osoba	1 948	1 855	1 792	1 738	1 628	1 616	1 647	1 664
45-49	osoba	1 980	2 022	2 051	2 078	2 070	1 984	1 889	1 846
50-54	osoba	1 684	1 748	1 792	1 785	1 887	1 974	2 027	2 058
55-59	osoba	858	1 017	1 158	1 376	1 531	1 706	1 747	1 792
60-64	osoba	885	869	874	857	809	805	987	1 140
65-69	osoba	874	835	843	816	853	825	802	816
70 i więcej	osoba	1 734	1 806	1 846	1 900	1 922	1 975	1 985	2 018
70-74	osoba	-	-	-	-	-	-	730	736
75-79	osoba	-	-	-	-	-	-	649	648
80-84	osoba	-	-	-	-	-	-	391	395
85 i więcej	osoba	-	-	-	-	-	-	215	239

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

Obserwując strukturę wiekową społeczeństwa Mosiny należy zauważyć proces starzenia się społeczeństwa.

Maleje liczba osób w wieku do lat 19, natomiast znacząco wzrasta liczba osób w wieku 50-letnich i starszych.

Ludność wg ekonomicznych grup wieku.

rok		2002	2003	2004	2005	2006
w wieku przedprodukcyjnym	%	23,1	22,5	22,0	21,4	20,9
w wieku produkcyjnym	%	63,7	64,5	65,0	65,6	66,0
w wieku poprodukcyjnym	%	13,2	13,1	13,0	13,0	13,1

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

Największą grupę stanowią mieszkańcy gminy Mosina w wieku produkcyjnym (66,0 % w 2006 r.), a biorąc pod uwagę mały procent ludności w wieku przedprodukcyjnym (20,9 %) i zjawisko starzenia się społeczeństwa stan ten może spowodować negatywne skutki społeczne.

Przyrost naturalny.

rok	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Ogółem (osoba)	58	38	-4	-28	43	13	34
Mężczyźni (osoba)	44	4	6	-30	14	-2	23
Kobiety (osoba)	14	34	-10	2	29	15	11

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

W latach 2002 – 2004 obserwowany był ujemny przyrost naturalny. Od 2004 notowany jest przyrost dodatni.

Prognozuje się dalszy wzrost ludności gminy Mosina

5.2 Jakość życia mieszkańców.

Pod hasłem „jakość życia” rozumiemy ogół warunków życia ludności w gminie. Składają się na to warunki mieszkaniowe, poziom wyposażenia w usługi i rynek pracy, także

jakość środowiska przyrodniczego oraz poziom wyposażenia w infrastrukturę techniczną.

Wyposażenie w infrastrukturę techniczną oraz stan środowiska przyrodniczego w gminie zostały omówione w rozdziałach „Dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu” oraz „Stan środowiska, w tym stan rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego”.

Nieobojętne dla jakości życia są zagrożenia (omówione w rozdziale „Zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia”) oraz inne czynniki powodujące dyskomfort zamieszkiwania na terenie gminy.

5.2.1 Warunki mieszkaniowe.

Od czasu przemian ustrojowych w Polsce, charakter zabudowy w mieście nie uległ znaczącym zmianom. W Mosinie dominuje zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna.

Według danych z 2006 r. Banku Danych Regionalnych GUS liczba mieszkań w Mosinie wynosiła 3.518, natomiast izb – 15.938. W porównaniu do danych dla 2000 r. liczba mieszkań wzrosła o ok. 5 %, a izb o ok. 17%. Średnio na jednego mieszkańca przypadało 26 m² powierzchni użytkowej mieszkania. Odnotować należy znaczący bo 30 % wzrost powierzchni użytkowej mieszkania na mieszkańca. Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania wynosi 92 m². Największy udział ze względu na formę własności mają mieszkania, które stanowią własność osób fizycznych. Stosunkowo małym procentem mieszkań dysponuje gmina.

Bardzo dobrze przedstawia się wyposażenie mieszkań w instalacje wodociągowe, kanalizacyjne i centralnego ogrzewania.

Mimo dobrych wskaźników standardu mieszkaniowego w Mosinie, stan techniczny części budynków mieszkalnych, szczególnie tych zlokalizowanych w centrum i wzdłuż ulic odchodzących od Placu 20 Października, wymaga modernizacji i remontów. Mieszkania w budynkach wybudowanych do 1944 r. stanowią ok. 22 % mieszkań ogółem.

5.2.2 Usługi podstawowe.

Mosina charakteryzuje się dobrze rozwiniętą siecią sklepów zaopatrujących mieszkańców w artykuły podstawowe jak odzież i środki do prowadzenia gospodarstw domowych. Stosunkowo słabo rozwinięta jest sieć gastronomiczna. Szczególnie centrum cierpi na brak punktów gdzie można spożyć posiłek.

Stosunkowo dużo podmiotów gospodarczych prowadzi działalność skupiającą się na obsłudze sektora budownictwa (ok. 20 podmiotów). Usługi z zakresu doradztwa w sprawach nieruchomości i architektury prowadzi 6 firm.

Niedorozwiniętym sektorem usług jest ten związany z informatyzacją, brak jest szczególnie punktów dostępu do internetu. Wśród ciekawszych działalności gospodarczych jakie prowadzone są na terenie miasta wymienić należy zakład kowalski. Działalność produkcyjna prowadzona jest przez drobne podmioty w sektorze spożywczym i odzieżowym.

Niestety mieszkańcy nie dysponują wystarczającym dostępem do specjalistycznych prywatnych gabinetów lekarskich. Na terenie Mosiny zlokalizowany jest np. tylko jeden gabinet rehabilitacyjny.

Na terenie miasta działają tylko dwa lokale świadczące usługi z zakresu rozrywki co stwarza nikłe możliwości spędzania wolnego czasu. Zaopatrzenie we współczesne dobra kultury zaspokaja jedna wypożyczalnia kaset wideo i biblioteka publiczna zlokalizowana w budynku Mosińskiego Ośrodka Kultury.

Dziesięć firm prowadzi na terenie miasta działalność związaną z reklamą, która uzupełniana jest przez istniejące zakłady fotograficzne.

Jednym ze standardów jest zapewnienie mieszkańcom miasta wystarczającego poziomu opieki zdrowotnej. Prywatny ośrodek zdrowia w Babkach i ośrodek zdrowia w Mosinie, potencjalnie mają za zadanie obsłużyć wszystkich mieszkańców.

Na pomoc specjalistyczną mieszkańcy gminy mogą liczyć w szpitalu w Puszczykowie (gmina sąsiednia). Poza tym brak jest specjalistycznych poradni.

System opieki zdrowotnej na terenie miasta wymaga doinwestowania i może stanowić problem szczególnie w zderzeniu z coraz większą falą migracji ludności z Poznania.

Wyznacznikiem poziomu życia jest również dostęp do usług edukacyjnych zarówno tych publicznych jak i prywatnych. Teren miasta obsługiwany jest przez 2 szkoły podstawowe i gimnazjalne. Miejsce dla najmłodszych mieszkańców Mosiny oferują 4 przedszkola publiczne oraz jedno prywatne. W mieście funkcjonują również placówki oświatowe, nie prowadzone przez Gminę (prywatna szkoła podstawowa, gimnazjum i liceum ogólnokształcące), Zespół Szkół (szkoły ponadgimnazjalne, prowadzone przez Powiat), Ośrodek Szkolno-Wychowawczy (prowadzony przez Powiat) a także dwie prywatne szkoły nauki języków obcych.

Poziom wykształcenia mieszkańców nie odbiega znacznie od średniej dla powiatu i województwa, aczkolwiek nie jest zadowalający. Tylko 9 % mieszkańców legitymuje się dyplomem ukończenia studiów wyższych.

5.2.3 Rynek pracy.

Bezpośredni wpływ na poziom życia mieszkańców ma stan ich zatrudnienia. Najwięcej bo 67 % pracujących zatrudnionych było w sektorze prywatnym.

Na terenie gminy nie ma dużych zakładów przemysłowych, dominują małe i średnie przedsiębiorstwa. Większość podmiotów gospodarczych stanowią małe firmy usługowo - handlowe. W związku z transformacją ustrojową wzrosła znacznie aktywność ekonomiczna mieszkańców a przez to powstało wiele zakładów usługowo – handlowych oraz produkcyjnych.

Najlepiej wzrost ten obrazuje zwiększająca się liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie miasta w systemie REGON. W porównaniu do 1995 r. tj. na początku transformacji gospodarczej liczba podmiotów gospodarczych w mieście wzrosła o 67 % natomiast w gminie wzrosła o 69 %. Można zauważyć, że wzrost odbywa się równomiernie w gminie i w mieście. W mieście zarejestrowanych jest ok. 60 % podmiotów gminy ogółem.

Według polskiej klasyfikacji – czyli zhierarchizowanego podziału działalności gospodarczej najczęściej podmiotów gospodarczych występuje w sektorze usług (71 % zarejestrowanych podmiotów gospodarczych). Działalność w obecnie świetnie rozwijającym się sektorze budownictwa prowadzi 15 % zarejestrowanych firm. Stosunkowo mało podmiotów prowadzi działalność wytwórczą.

5.2.4 Bezrobocie.

Bezrobocie jest zjawiskiem społecznym, polegającym na tym, że część ludzi zdolnych do pracy i deklarujących chęć jej podjęcia nie znajduje faktycznego zatrudnienia z różnych powodów.

Stopa bezrobocia jest to iloraz bezrobotnych przez aktywnych zawodowo w danej kategorii ludności. Aktywni zawodowo definiowani są przez GUS jako osoby pracujące plus osoby poszukujące pracy plus bezrobotni plus niepełnosprawni (z możliwością zatrudnienia w niektórych zawodach). Natomiast do aktywnych zawodowo cywili nie wlicza się pracowników: wojska, policji oraz służb ochrony państwa.

Bezrobocie w gminie Mosina zmniejsza się systematycznie.

Bezrobotni wg płci.

rok		2003	2004	2005	2006
ogółem	osoba	1 226	1 148	1 045	783
mężczyźni	osoba	560	541	443	290
kobiety	osoba	666	607	602	493

Źródło: Bank Danych Regionalnych GUS

Stopa bezrobocia w powiecie poznańskim wynosi 2,1 % i jest znacznie mniejsza od stopy bezrobocia w województwie wielkopolskim – 6,6 %.

5.2.5 Hałas.

W gminie Mosina występuje obszar ograniczonego użytkowania dla lotniska wojskowego Poznań-Krzyszewy w Poznaniu. Mamy tu do czynienia ze strefami I i II na terenie wsi Czapury i Wiórek. Strefa III obejmuje szerszy teren, jednak ograniczenia z niej wynikające nie stanowią znaczącej przeszkody w przeznaczeniu terenów. Zasięgi stref określa załącznik graficzny.

Źródłem hałasu kolejowego jest intensywnie eksploatowana zelektryfikowana linia o państwowym znaczeniu, relacji Świnoujście – Szczecin – Poznań – Wrocław – granica państwa.

Źródłem hałasu drogowego są głównie szosy o nawierzchni asfaltowej, krajowe i wojewódzkie, które na znacznych odcinkach przebiegają przez tereny zabudowane. Droga Granowo–Mosina–Kórnik odbywa się główny ruch samochodów ciężarowych.

5.2.6 Uciążliwości odorowe.

Oczyszczalnia Ścieków w Puszczykowie, jako obiekt związany z gospodarką ściekową może stwarzać uciążliwości dla ludności mieszkającej w jej bezpośrednim sąsiedztwie (dotyczy to części mieszkańców Gminy Mosina i Puszczykowo). Główną tego przyczyną mogą być odory rozprzestrzeniające się z nad składowisk osadów ściekowych, zbiorników ścieków czy zlewni ścieków dowożonych. Ogólnie, na odory towarzyszące pracy oczyszczalni mogą składać się różne związki chemiczne, w tym nie obojętne dla zdrowia (b-metyloindol, dwumetyloamina, trójmetyloamina, merkaptan butylu, węglowodory aromatyczne, siarkowodor).

5.2.7 Problemy społeczne.

Mosina, jak wiele mniejszych miejscowości boryka się ze złożonymi problemami społecznymi. Poza problemami materialnymi mieszkańców dużą rolę odgrywają problemy uzależnień oraz różnego rodzaju patologie społeczne. Poprzez Ośrodek Pomocy Społecznej Gmina Mosina realizuje politykę społeczną realizując wyznaczone cele socjalne. Dokumentem, który został opracowany aby zdiagnozować występujące problemy jest Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii.

6. Zagrożenie bezpieczeństwa ludności i jej mienia.

6.1 Zagrożenie powodzią.

Zagrożenie powodziowe istnieje prawie na całym odcinku rzeki Warty, przepływającej przez Gminę Mosina. W przypadku wysokiego stanu jej wód, cofająca się woda

w Kanale Mosińskim również stanowi ww. zagrożenie.

Gmina Mosina posiada opracowany gminny plan ochrony przed powodzią, zabezpieczający sprzęt, ludzi, miejsca czerpania piasku i miejsca ewentualnej ewakuacji ludzi oraz zwierząt gospodarskich. Powołany został też Gminny Komitet Przeciwpowodziowy.

6.2 Zagrożenie pożarem.

Zagrożenie pożarem mogą spowodować nieodpowiedzialne zachowania ludzi: wypalanie traw, nieprzestrzeganie zakazów wstępu do lasu w okresach zagrożenia pożarem, także zaśmiecanie.

W roku 2003 Straż Miejska w Mosinie interweniowała wiosną i jesienią około 120 razy w związku z wypalaniem traw na łąkach oraz spalaniem śmieci w przydomowych ogrodach.

6.3 Zagrożenia biologiczne.

Bezpośredni nadzór nad rozprzestrzenianiem się chorób pochodzenia zwierzęcego sprawuje Wojewódzki Inspektorat Weterynarii w Poznaniu.

Najczęściej występującą chorobą tego typu jest wścieklizna.

Mieszkańcy powiadamiani są o pojawieniu się wścieklizny na terenie gminy, w przypadku otrzymania takiej informacji od Powiatowego Inspektora Weterynarii. Na terenach zapowietrzonych i zagrożonych wścieklizną Zakład Usług Komunalnych w Mosinie ustawia odpowiednie tablice ostrzegawcze.

6.4 Zagrożenie promieniowaniem niejonizującym.

Głównymi źródłami promieniowania niejonizującego w środowisku są:

- elektroenergetyczne linie napowietrzne wysokiego napięcia,
- stacje radiowe i telewizyjne,
- łączność radiowa, w tym CB radio, radiotelefony i telefonia komórkowa,
- stacje radiolokacji i radionawigacji.

Znaczenie tego oddziaływania w ostatnich latach rośnie, co spowodowane jest burzliwym po roku 1990 rozwojem radiokomunikacji oraz powstawaniem coraz większej liczby stacji nadawczych radiowych i telewizyjnych.

Rozwój źródeł pól elektromagnetycznych powoduje zarówno ogólny wzrost poziomu tła promieniowania elektromagnetycznego w środowisku, jak też zwiększenie liczby miejsc o podwyższonym poziomie natężenia promieniowania. Należy jednak zauważyć, że wzrost poziomu tła elektromagnetycznego nie zwiększa jak dotychczas zagrożenia dla środowiska i ludności. W dalszym ciągu poziom promieniowania w tle pozostaje wielokrotnie niższy od natężeń, przy których możliwe jest jakiegokolwiek szkodliwe oddziaływanie na organizm ludzki. Nie dotyczy to jednak pól elektromagnetycznych w bezpośrednim otoczeniu wszelkiego rodzaju stacji nadawczych, które lokalnie, w odległościach zależnych od mocy, częstotliwości i konstrukcji stacji, mogą osiągać natężenie na poziomie uznawanym za aktywny pod względem biologicznym. Może to mieć miejsce również w przypadkach nakładania się oddziaływań kilku źródeł. Mimo wieloletnich badań nie udało się dotychczas ustalić dopuszczalnych dla człowieka i środowiska, jednolitych dla Europy i świata, natężeń pól elektromagnetycznych. Nie prowadzi się również systematycznego monitoringu tego oddziaływania.

W przepisach obowiązujących w Polsce wprowadzono wartości graniczne odnoszące się do obszarów, w których przebywanie ludności jest zabronione (tzw. strefa ochronna I stopnia) oraz obszarów, w których zabronione jest sytuowanie budownictwa mieszkalnego i specjalnego, dopuszcza się natomiast okresowe przebywanie ludności (strefa ochronna II stopnia). Przy ustalaniu tych wartości uwzględniono stosunkowo duży margines bezpieczeństwa, dzięki czemu poziomy krajowe są obecnie wielokrotnie

niższe od analogicznych poziomów przyjmowanych w różnych krajach europejskich. Utrzymanie istniejącego systemu ochrony w tej dziedzinie, nawet przy znacznym zwiększeniu liczby pól elektromagnetycznych nie powinno pogorszyć tego stanu również i w przyszłości.

6.5 Zagrożenia poważną awarią.

Poważna awaria, to zdarzenie, w szczególności emisja, pożar lub eksplozja, powstałe w trakcie procesu przemysłowego, magazynowania lub transportu, w którym występuje jedna lub więcej substancji niebezpiecznych, prowadzących do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstanie takiego zagrożenia z opóźnieniem (zgodnie z definicją ustawową).

Największe, potencjalne zagrożenie na terenie gminy stanowi poważna awaria magazynu chloru i chlorowni, znajdujących się na terenie SUW Mosina. Aquanet S.A. opracował i zgłosił instrukcję zabezpieczenia przed awarią oraz postępowania i usuwania skutków awarii.

Według informacji Państwowej Straży Pożarnej w Poznaniu, na dzień 20 kwietnia 2004 roku, na terenie Gminy Mosina nie funkcjonują inne podmioty stwarzające nadzwyczajne zagrożenia środowiska.

6.6 Katastrofa naturalna.

Zgodnie z ustawą z dnia 18.04.2002 r. o stanie klęski żywiołowej (Dz. U. z 2002 r. Nr 62, poz. 558) osuwiska uznane są za katastrofę naturalną i mogą być powodem wprowadzenia stanu klęski żywiołowej celem zapobieżenia lub usunięcia ich negatywnych skutków. Zagrożenia geologiczne zostały omówione w rozdziale „Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych”.

6.7 Inne zagrożenia.

Poza wymienionymi występują jeszcze inne, np.: zagrożenia w ruchu drogowym i kolejowym czy w infrastrukturze budowlanej, chociażby związane z terroryzmem.

7. Potrzeby i możliwości rozwoju gminy.

7.1 Uwarunkowania rozwoju sieci osadniczej.

Zasadniczy obszar gminy to tereny zieleni, tereny systemu przyrodniczego, a więc lasy i zadrzewienia, wody i cieki, tereny podmokłe lub okresowo zalewane i inne cenne przyrodniczo. Takie nasycenie obszaru gminy formami ochrony przyrody, jakie ma miejsce w gminie Mosina, stwarza ogromne ograniczenia w gospodarowaniu przestrzenią, wręcz determinuje rozwój gminy.

Tereny zurbanizowane zostały szczegółowo scharakteryzowane i przeanalizowane pod względem struktury przestrzennej, infrastruktury usługowej i technicznej, komunikacji oraz lokalizacji zakładów przemysłowych i działalności gospodarczej w rozdziale „Stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony”.

7.2 Determinanty rozwoju gminy.

7.2.1 Ograniczenia rozwoju.

Ograniczenia rozwoju w zakresie jakości życia mieszkańców i demografii:

- bezrobocie,
- zły stan techniczny części budynków mieszkalnych,
- niewystarczająca struktura i standard usług podstawowych,
- niski poziom usług na wsi - brak wyraźnie wykształconych centrów usługowych, usługi drobne i rozproszone, problemy społeczne.

Ograniczenia rozwoju w zakresie aktywności gospodarczej:

- deficyt terenów przemysłowych,
- niewłaściwa lokalizacja (konfliktowa) wielu przedsiębiorstw,
- czynniki zewnętrzne – duża konkurencja gmin w staraniach o pozyskanie inwestorów z kapitałem zewnętrznym.

Ograniczenia rozwoju w zakresie rolnictwa:

- bardzo niska bonitacja gleb powoduje zmianę przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze,
- czynniki zewnętrzne – zła kondycja rolnictwa w skali krajowej i światowej.

Ograniczenia rozwoju w zakresie komunikacji:

- brak obwodnicy miasta Mosina,
- brak obwodnic wsi,
- brak polityki parkingowej (konfliktowe lokalizacje, niedostatek miejsc),
- dekapitalizacja drogi wodnej Warty oraz brak infrastruktury towarzyszącej,
- niewielka liczba połączeń wyłącznie pieszo-rowerowych w strefie centralnej miasta Mosina,
- wykorzystywanie wspólnych torów dla połączeń lokalnych i krajowych w transporcie kolejowym,
- słabo zhierarchizowany układ drogowo-uliczny na terenie miasta Mosina.

Ograniczenia rozwoju w zakresie infrastruktury technicznej:

- niedostateczny poziom skanalizowania terenów wiejskich,
- niedostateczny poziom gazyfikacji terenów wiejskich.

Inne ograniczenia rozwoju:

- zanieczyszczenie powietrza,
- duże zanieczyszczenie wód powierzchniowych, stojących i płynących,
- zakłócony wizerunek miasta z głównych ciągów komunikacyjnych,
- brak infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej.

7.2.2 Czynniki sprzyjające rozwojowi.

Czynniki sprzyjające rozwojowi w zakresie jakości życia mieszkańców i demografii:

- intensywny napływ ludności,
- bardzo dobre wskaźniki standardu mieszkaniowego,
- duża aktywność gospodarcza mieszkańców,
- niski procent ludności zatrudnionej w rolnictwie.

Czynniki sprzyjające rozwojowi w zakresie mieszkalnictwa:

- duża podaż terenów pod zabudowę mieszkaniową,
- duża aktywność gminy i sprawne planowanie przestrzenne w zakresie przygotowania terenów,

Czynniki sprzyjające rozwojowi w zakresie aktywności gospodarczej:

- duża liczba aktywnych podmiotów gospodarczych,

- popyt na tereny przemysłowe.

Czynniki sprzyjające rozwojowi w zakresie rolnictwa:

- dobre warunki do rozwoju produkcji zwierzęcej,
- ze względu na charakter gminy duże możliwości powiązania hodowli z turystyką.

Czynniki sprzyjające rozwojowi w zakresie komunikacji:

- dogodne połączenie z aglomeracją poznańską i innymi mniejszymi ośrodkami regionalnymi, gminnymi i powiatowymi.

Czynniki sprzyjające rozwojowi w zakresie infrastruktury technicznej:

- dobre wyposażenie w infrastrukturę techniczną miasta,
- rezerwy wody,
- rezerwy wydajności oczyszczalni ścieków,
- pełne zwodociągowanie miasta i wsi.

Inne czynniki sprzyjające rozwojowi:

- duży potencjał demograficzny,
- wysokie walory środowiska przyrodniczego,
- wysokie walory środowiska kulturowego.

7.2.3 Potrzeby rozwoju.

Najważniejszymi celami polityki przestrzennej gminy powinny być:

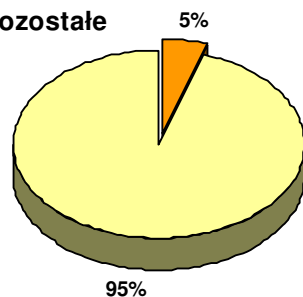
- ochrona wartości kulturowych,
- ochrona systemu przyrodniczego,
- wykorzystanie potencjału przyrodniczego do rozwoju turystyki,
- wykorzystanie potencjału rzeki Warty,
- wyznaczenie rezerwy terenów przemysłowych,
- planowy i konsekwentny rozwój przestrzenny jednostek osadniczych,
- planowy i konsekwentny rozwój komunikacji,
- rozwój infrastruktury usługowej, proporcjonalnie do rozwoju zabudowy mieszkaniowej,
- rozwój infrastruktury technicznej.

8. Stan prawny gruntów.

Gmina Mosina, wg stanu na dzień 03.07.2008 r., pozostaje właścicielem gruntów o powierzchni 925,2720 ha, co stanowi 5,4 % powierzchni gminy.

■ mienie gminne

■ grunty pozostałe

- Struktura funkcjonalna mienia gminnego:
- aktywizacja gospodarcza – 433,5993 ha,
 - działki budowlane zabudowane – 10,8622 ha,
 - działki budowlane niezabudowane – 89,0415 ha,
 - drogi – 218,6609 ha,
 - grunty inne – 20,2318 ha,
 - grunty rolne – 46,0607 ha
 - lasy – 9,0730 ha,
 - ogrody działkowe – 12,6855 ha,
 - tereny rekreacyjne, place zabaw – 13,3641 ha,
 - wspólnota mieszkaniowa – 1,4422 ha,
 - zabudowa letniskowa – 0,0679 ha,
 - zieleń publiczna, klub – 70,1829 ha.

9 Występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych.

9.1 Formy ochrony przyrody.

Na terenie gminy Mosina istnieje pięć różnych form ochrony przyrody, określonych w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92 poz. 880).

9.1.1 Wielkopolski Park Narodowy wraz z otuliną.

Wielkopolski Park Narodowy został utworzony Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 16 kwietnia 1957 roku, Dz.U. Nr 24 poz.114. Korekty jego granic dokonano w 1996 roku.

WPN obejmuje fragment Wielkopolski o dużym zróżnicowaniu krajobrazu, gdzie na stosunkowo małej powierzchni znaleźć można większość form polodowcowej rzeźby terenu: rynny, ozy, kemy, parowy erozyjne, jeziora różnych typów, pagórki morenowe itp.

Na terenie WPN znajduje się 17 rezerwatów przyrody, do których należy Jezioro Góreckie – perła na mapie parku.

9.1.2 Rezerваты przyrody.

Rezerваты są obszarami obejmującymi zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym ekosystemy, określone gatunki roślin i zwierząt, elementy przyrody nieożywionej, mające istotną wartość ze względów naukowych, przyrodniczych, kulturowych bądź krajobrazowych. Na terenie Gminy Mosina są to rezerваты ścisłe, znajdujące się na terenie Wielkopolskiego Parku Narodowego oraz rezerваты częściowe w obrębie Rogalińskiego Parku Krajobrazowego (poniżej – dwa ostatnie):

- Puszczykowskie Góry - (9,65 ha) cel ochrony: stroma krawędź wysoczyzny morenowej, wraz z bogatą florą i fauną. W rezerwacie wyróżniono następujące zespoły leśne: łęg wiązowo-jesionowy, świetlista dąbrowa, grąd - wszystkie z bogatym podszytem i bujnym runem. Stwierdzono tu także występowanie licznych gatunków zwierząt, zwłaszcza bezkręgowców.
- Las mieszany na morenie – (13,54 ha) cel ochrony: dobrze wykształcony, zbliżony do naturalnego zespół kwaśnej dąbrowy. Równinny teren moreny dennej porośnięty jest ok. 100 letnim drzewostanem złożonym z dębów bezszypułkowych

z domieszką sosny zwyczajnej i grabu pospolitego. Podszyt złożony jest z leszczyny, jarzębiny, głogu jednoszyjkowego. W skład gęstego runa wchodzi: szczawek zajęczy, borówka czarna, konwalia majowa, konwalijka dwulistna, jarzębiec leśny, salatkowate, trawy - perłówka zwisła, trzciniak leśny oraz paproć - orlica pospolita.

- Jezioro Budzyńskie – (20,90 ha) cel ochrony: proces sukcesji ekologicznej – jezioro znajduje się w fazie postępującego zarastania i wypłykania. Przybrzeżne partie jeziora otoczone są szerokim pasem szuwarów. Przy brzegach jeziora występują rozmaite gatunki wysokich turzyc, kosaciec żółty, naręczniczka błotna.
- Pojniki – (13,49 ha) cel ochrony: oczko wodne charakteryzujące się wieloletnimi wahaniami poziomu wody. Nazwa „Pojniki” pochodzi od kilku oczek wodnych (pozostałych po dawnym jeziorze rynnowym), stanowiących wodopój dla jeleni, saren i dzików. Obecnie wodą wypełniony jest tylko jeden zbiornik. Występuje w nim m.in. rzęsa drobna i rdest ziemnowodny.
- Bór mieszany – (5,79 ha) cel ochrony: kontynentalny bór mieszany wykazujący tendencję do przekształcenia się w zespół kwaśnej dąbrowy. Górne piętro lasu tworzą ok. 140 letnie sosny zwyczajne, pod których okapem występują 40 letnie dęby bezszypułkowe. Osobliwością jest rosnący tu okaz sosny tzw. kołnierzykowatej. W podszyciu występuje pojedynczo kruszyna pospolita i czeremcha amerykańska. W runie rosną głównie borówka czarna, pszeniec zwyczajny, konwalia majowa, dzwonek okrągłolistny, gruszyńka jednostronna, naręczniczka samcza.
- Jezioro Kociołek – (8,50 ha) cel ochrony: jezioro polodowcowe typu kocioł eworsyjny. Ze względu na stromo opadające brzegi jeziora, jego stosunkowo dużą głębokość (ok. 8 m) oraz osłonięcie zbiornika wodnego lasem, występuje tzw. zjawisko meroneksji - niepełnej cyrkulacji wody w ciągu roku. Pas roślinności nadbrzeżnej składa się z kępy turzycy błotnej, ostu rozpięzchłego. Wśród roślinności szuwarowej spotyka się pałkę wąskolistną i trzinę pospolitą. W otoczeniu leśnym rosną pojedyncze 200 letnie sosny zwyczajne, dęby szypułkowe i bezszypułkowe.
- Pod Dziadem – (13,70 ha, na terenie gm. Mosina 8,82 ha) cel ochrony: zespół kontynentalnego boru mieszanego. Nazwa rezerwatu pochodzi od nieistniejącego już potężnego dębu nazywanego przez miejscową ludność „Dziadem”. W drzewostanie występuje sosna zwyczajna oraz dęby - szypułkowy i bezszypułkowy. Piętro podszytu tworzy głównie leszczyna, jarzębina i głóg dwuszyjkowy. W skład bujnego runa wchodzi: borówka czarna, konwalia majowa, szczawnik zajęczy, przylaszczka pospolita, pierwiosnka lekarska oraz paprocie - naręczniczka samcza i orlica pospolita.
- Krajkowo⁶ – (160,46 ha) rezerwat częściowy o charakterze faunistyczno-florystyczno-krajobrazowym. Celem ochrony na jego terenie są lasy, łąki, starorzecza i bagna. Kośne użytkowanie łąk bez nawożenia sprzyja ochronie biotopu. „Krajkowo” to jeden z największych rezerwatów tego typu w województwie, z największym lęgowiskiem czapli siwej, położonym między Czaplim Bagnem a Małym Bagnem i Wartą. Spotkać można tutaj również wiekowe dęby.

⁶ utworzony Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 23 lipca 1958 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Monitor polski Nr 64, poz. 373)

- Goździk Siny⁷ w Grzybnie – (16,60 ha) wraz z otuliną (26,19 ha), rezerwat częściowy, cel ochrony: goździk siny – roślina rzadko występująca w Wielkopolsce.

9.1.3 Rogaliński Park Krajobrazowy.

Został powołany przez Wojewodę Poznańskiego rozporządzeniem nr 4/97 z dnia 26 czerwca 1997 roku, w celu ochrony i zachowania nadwarciańskich rozlewisk oraz właściwego gospodarowania zasobami przyrody na tych terenach. Park o powierzchni 12.750 ha położony jest na terenie gmin: Mosina, Brodnica, Śrem i Kórnik. Na terenie parku znajdują się także dwa rezerваты przyrody: „Krajkowo” i „Goździk Siny w Grzybnie”.

Chroniony obszar należy do najbardziej interesujących zabytków przyrody w Polsce. Rozciąga się wzdłuż trasy zalewowej doliny Warty z licznymi jej starorzeczami i zastoiskami. Znany jest przede wszystkim z licznego występowania starych okazałych dębów – żywych pomników przyrody. Jest to największe w Europie naturalne skupisko tak licznej grupy starych okazów tych drzew, które są pozostałością dawnych łągów.

Funkcją wiodącą Rogalińskiego Parku Krajobrazowego jest ochrona i odnowa przyrody, a funkcją podporządkowaną jest rekreacja o charakterze krajoznawczym. W skład parku na terenie Gminy Mosina wchodzi lasy o powierzchni 3.633,7 ha, grunty orne: 3.028,1 ha, użytki zielone: 1.059,4 ha oraz nieużytki: 118,7 ha.

9.1.4 Zespół Przyrodniczo – Krajobrazowy.

W skład zespołów przyrodniczo-krajobrazowych wchodzi tereny o dużych wartościach przyrodniczych, krajobrazowych i naukowo-dydaktycznych:

Zespół przyrodniczo – krajobrazowy Łęgi Nadwarciańskie został powołany Uchwałą nr XIV/237/94 Rady Gminy z dnia 16 marca 1994 roku, w celu ochrony wyjątkowo cennych fragmentów krajobrazu naturalnego na terenie łąk nadwarciańskich z największym w Europie skupiskiem starych dębów (tzw. Łęgi Rogalińskie, o funkcji ekologicznej i naukowo-dydaktycznej). Obejmuje on obszar o powierzchni 178,39 ha na obszarze wsi Rogalin, Sowiniec, Krajkowo.

9.1.5 Natura 2000.

- Ostoja Wielkopolska – kod obszaru: PLH300010.
Ostoją położoną jest na Nizinie Wielkopolskiej i zajmuje faliste i pagórkowate tereny na lewym brzegu Warty. Teren ten charakteryzuje się typowym krajobrazem polodowcowym. Znajduje się tu część najdłuższego w Polsce ozu Bukowo-Mosińskiego o długości 374 km oraz wydmy, rynny, liczne głazy narzutowe i 12 jezior polodowcowych (m.in. Budzyńskie, Góreckie, Skrzyńka, Kociołek). Prawie wszystkie jeziora w ostoi są bogatymi w substancje mineralne jeziorami eutroficznymi. Jedynym jeziorem dystroficznym jest jez. Skrzyńka. Na terenie ostoi znajdują się także łąki, z których do najpiękniejszych należą łąki trzęślicowe i petnikowe. W północno-zachodniej części obszaru, w okolicy Jez. Wielkowiejskiego znajduje się cenny kompleks łąkowo-torfowiskowy na kredzie jeziornej z roślinnością kalcyfilną. Większą część terenu obszaru porastają lasy.

⁷ Zgodnie z Rozporządzeniem Wojewody Wielkopolskiego Nr 25/2002 z dnia 28 czerwca 2002 r., zmieniającym Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 30 czerwca 1964 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Dz. U. Woj. Wlkp. Nr 93, poz. 2294)

Przeważają drzewostany sosnowe (70%) z domieszką dębu, świerka, brzozy, grabu i lipy.

Obszar w większości położony na terenie Wielkopolskiego Parku Narodowego (7 584 ha; 1957).

- Rogalińska Dolina Warty – kod obszaru: PLH300012.
Obszar obejmuje fragment pradoliny Warty na południe od Poznania, z unikalnym krajobrazem, gdzie rzeka meandrując utworzyła na terasie zalewowej liczne starorzecza i zastoiska. Otaczają je łąki i bagna. W dolinie zachowały się płaty lasów łągowych (w tym zagrożonych w skali kraju łągów wierzbowych i topolowych), a na wyższych terasach kompleksy grądów. Większą część obszaru pokrywają lasy, duży jest też udział gruntów ornych. Charakterystyczną cechą obszaru jest grupa ponad 1000 okazałych starych dębów o obwodach od 2 do 9,5 m; najstarsze liczą kilkaset lat (w tym 3 okazy liczą ponad 500 lat każdy - w parku w Rogalinie).
Obszar w większości położony na terenie Rogalińskiego Parku Krajobrazowego (12 760,0 ha; 1997) z rezerwatami przyrody: Krajkowo (160,46 ha; 1958) i Goździk Siny w Grzybnie (3,54 ha; 1964).
- Ostoja Rogalińska – kod obszaru PLB300017.
Obszar leży na Nizinie Wielkopolskiej, na południe od Poznania. W części północnej zajmuje powierzchnię Wielkopolskiego Parku Narodowego, położonego na Pojezierzu Wielkopolskim, w krajobrazie polodowcowym, o bardzo zróżnicowanej rzeźbie terenu, na lewym brzegu Warty. Znajduje się tutaj 12 jezior - głównie eutroficznych (m.in. Jezioro Łódzkie, Dymaczewskie, Witobelskie, Góreckie, Rosnowskie), a najwyższym wzniesieniem moreny czołowej (132 m n.p.m.) jest Osowa Góra. Występuje tu część najdłuższego w Polsce ozu Bukowo-Mosińskiego oraz wydmy, rynny i głązy narzutowe. Są tu też łąki trzęślicowe i pełnikowe. Większą część powierzchni ostoi pokrywają drzewostany sosnowe (70%) z domieszką dębu, świerka, brzozy, grabu i lipy. W pobliżu jezior i rzek, na terenach wilgotnych, występują łągi wiązowo-jesionowe; tereny bagienne zajmują lasy z olszą czarną, a zarośla łozowe tworzy wierzba i kruszyna. W okolicy Jez. Wielkomińskiego znajduje się cenny kompleks łąkowo-torfowiskowy na kredzie jeziornej z roślinnością kalcylfilną.
Część południowa obszaru leży w granicach Rogalińskiego Parku Krajobrazowego, na obu brzegach Warty, na terenie Kotliny Śremskiej. Obszar zajmuje tu fragment doliny Warty, gdzie rzeka meandrując utworzyła na terasie zalewowej liczne starorzecza. Otaczają je łąki i bagna. W dolinie zachowały się płaty lasów łągowych (w tym zagrożonych w skali kraju łągów wierzbowych i topolowych), a na wyższych terasach kompleksy grądów. Osobliwością jest grupa ponad 1000 dębów o obwodach od 2 do 9,5 m; najstarsze kilkusetletnie (w tym 3 okazy liczące ponad 500 lat każdy - w parku w Rogalinie); 44 drzewa są martwe; występująca tu populacja kozioroga dębosza żerując na dębach niszczy je. Większą część obszaru pokrywają lasy, duży jest też udział gruntów ornych.

9.1.6 Pomniki przyrody.

Na terenie gminy występują liczne drzewa pomnikowe. Pomniki przyrody to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno – pamiątkowej i krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami sędziwe i okazałych rozmiarów drzewa gatunków rodzimych lub obcych. Na terenie gminy rośnie 1096 drzew pomnikowych. Urząd Miejski w Mosinie w 2003 roku wystąpił do Konserwatora Przyrody o uznanie za pomniki 45 drzew: dębów, wiązów, buków i wierzb.

9.2 Formy ochrony dziedzictwa kulturowego - wpis do rejestru zabytków.

Ochronie podlegają na zasadach określonych w ustawie z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 ze zm.) obiekty architektoniczne wpisane do rejestru zabytków oraz obiekty ujęte w ewidencji konserwatorskiej; ochronie podlega zarówno ich forma przestrzenna, jak i substancja materialna, a wszelkie działania w obrębie obiektów oraz w ich najbliższym otoczeniu powinny być uzgadniane lub opiniowane przez Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Wykaz obiektów w gminie Mosina, wpisanych do rejestru zabytków, znajduje się w rozdziale Zasoby i walory środowiska kulturowego.

Wszystkie stanowiska archeologiczne zlokalizowane na terenie miasta podlegają ochronie w myśl ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, poz. 1568 ze zm.).

9.3 Parki zabytkowe.

Ochroną Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków i Wojewódzkiego Konserwatora Przyrody objęte są parki dworskie w:

- Mosinie – dworek z 1870 roku nad Kanalem Mosińskim otacza 3,20 ha park z pomnikowymi drzewami: dębami szypułkowymi, jesionem wyniosłym i lipą drobnolistną;
- Rogalinie – architektoniczne walory barokowo-klasycystycznej rezydencji Raczyńskich podkreśla otaczająca zieleń (30 ha) dziedzińców, ogrodu barokowego francuskiego i rozległego parku krajobrazowego angielskiego, w którym rosną ostańce dębów, liczące do 800 lat (największy o imieniu „Rus” ma 9 m obwodu); jest to jedna z najchętniej odwiedzanych atrakcji turystycznych w Wielkopolsce;
- Sowińcu – park o różnorodnym, ciekawym drzewostanie otacza klasycystyczny pałac z początku XIX wieku (odbudowany po pożarze w 1968 roku); park i otaczający pałac znajdują się w rękach prywatnych i są niedostępne dla turystów.

9.4 Ochrona gruntów rolnych i leśnych.

Obszary występowania lasów i gleb chronionych na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2004 r. Nr 121 poz. 1266 ze zm.) oraz ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2005 r. Nr 45 poz. 435 ze zm.).

9.5 Inne formy ochrony.

9.5.1 Ochrona wód podziemnych.

Basen mosiński stanowi niewielki odcinek dwóch nakładających się głównych zbiorników wód podziemnych w Polsce objętych ochroną szczególną pod nazwą GZWP:

- pradolina warszawsko – berlińska (PWB),
- wielkopolska dolina kopalna (WDK).

9.5.2 Strefy ochronne ujęć wody.

Ujęcie wody posiada strefę ochronną ustanowioną Rozporządzeniem Wojewody Wielkopolskiego Nr 51/01⁸, na podstawie ustawy Prawo wodne⁹.

Strefa składa się z wyodrębnionego terenu ochrony bezpośredniej i terenu ochrony pośredniej o łącznej powierzchni 610088,44m².

10 Występowanie obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych.

10.1 Tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi.

Obszar gminy znajduje się w strefie południowo – zachodniej terenów potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi, rejonu Stęszew – Puszczykowo – Mosina. Ma ona istotne znaczenie dla terenów zagrożonych rozwojem ruchów masowych. Zinventaryzowano tutaj 8 obiektów o znacznej powierzchni, Wydzielone tereny posiadają dużą powierzchnię własną oraz znaczną rozciągłość liniową. Istotną cechą obiektów jest wysokość.

Tabela zawiera dane z kart rejestracyjnych terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi.

Nr ewid.	<u>Geomorfologiczne</u> nachylenie, wysokość i ekspozycja zboczy/stoków	<u>Geologiczne</u> obecność skał spoiwych i sypkich w obrębie zboczy/stoków	<u>Hydrogeologiczne</u> obecność źródeł, wysięków, wód powierzchniowych (płynących i stojących)	<u>Antropogeniczne</u> podcięcie (zestromienie) zboczy, zwłaszcza w dolnej części
000032	Podstawa wydzielenia – wys. 5,5 – 27,5 m	Wg SMGP – na wysoczyźnie gliny zwałowe, w obniżeniach zboczy piaski deluwialne	Wg SMGP – zlokalizowano 2 źródła	5 rejonów stromych i urwistych zboczy, zagrożenie dla drogi publicznej (ul. Poznańska)
000033	Podstawa wydzielenia – wys. 5,0 – 15,0 m	Wg SMGP – na wysoczyźnie gliny zwałowe, w dolinie piaski i namuły den doliny	Jez. Góreckie	Zagrożenie dla drogi gruntowej i ścieżek leśnych
000034	Podstawa wydzielenia – wys. 5,5 – 25,0 m	Wg SMGP – piaski i żwiry na glinach zwałowych	Okresowe wysięki	Obszar o dużej powierzchni, zagrożenie dla dróg publicznych, budynków i działek
000035	Podstawa wydzielenia – wys. 5,0 – 8,0 m	Wg SMGP – piaski rzeczne, niewykluczone przewarstwienia ilaste lub mułkowe	Wody u podstawy zbozca	Rzeka jest uregulowana
000036	Podstawa wydzielenia –	Piaski i żwiry, grunty o różnej	Woda u podstaw nasypu	Nasyp infrastruktury

⁸ z dnia 14 grudnia 2001 r. (Dziennik Urzędowy Woj. Wlkp. Nr 163, poz. 4502 z dnia 28 grudnia 2001r.)

⁹ Ustawa z dn. 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne (Dz.U. z 2005 r. Nr 239 poz. 2019 ze zm.)

	wys. 6,0 – 9,0 m	granulacji		drogowej, zagrożenie dla drogi (ul. Poznańska)
000037	Podstawa wydzielenia – I wys. 6,0 – 9,0 m, II wys. 8,5 – 12,0 m, III wys. 9,0 m	Wg SMGP – piaski lodowcowe na glinach zwałowych	Możliwość wystąpienia okresowych wysięków wód	Wydobisko po żwirowni, w sąsiedztwie budynku i działki

10.2 Osuwiska

Obiekty osuwiskowe w gminie Mosina, podobnie jak w przypadku terenów potencjalnie zagrożonych, znajdują się w strefie południowo – zachodniej. Zinventaryzowano tu 5 osuwisk. W obrębie osuwisk stwierdzono spływy w postaci potoków rumoszowych i przemieszczania materiału luźnego. Głównym kryterium wydzielenia była wysokość wynosząca tutaj 4,0 – 7,0 m. Ruchy masowe w obrębie zboczy związane są z występowaniem skał spoiстых i sypkich. W podłożu zalegają osady ilaste plejstocenu oraz gliny zwałowe. Spływy spowodowane są przez oddziaływanie wód powierzchniowych oraz opady atmosferyczne.

Tabela zawiera dane z kart inwentaryzacyjnych osuwisk.

Nr ewid.	miejsowość	Kraina geograficzna	Rodzaj materiału	Rodzaj ruchu	Stopień aktywności
0007	Czapury Wiołek	Poznanski Przełom Warty	Osuwisko gruntowe (ziemne)	spływanie	A
0010	Mosina	Kotlina Śremska	Osuwisko gruntowe (ziemne)	spęzowanie	A
0011	Mosina	Kotlina Śremska	Osuwisko gruntowe (ziemne)	spęzowanie	A
0012	Mosina	Kotlina Śremska	Osuwisko gruntowe (ziemne)	spływanie	A
0013	Stare Dymaczewo	Dolina Środkowej Obry	Osuwisko gruntowe (ziemne)	spływanie	A

11 Występowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska m.in. nakłada obowiązek uwzględnienia w studium złóż kopalin oraz obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych złóż.

11.1 Udokumentowane złoża surowców mineralnych.

Na terenie Gminy Mosina znajdują się następujące udokumentowane złoża surowców mineralnych:

- **surowców ilastych** ceramiki budowlanej: Mosina i Dymaczewo Stare (zasoby na koniec 1984 roku: 561 tys.m³),
- **kruszywa naturalnego**: Daszewice I, Daszewice II, Daszewice III (na powierzchni 131.600 m²), Daszewice IV (295.478 m²), Dymaczewo Nowe, Krosinko I, Krosinko II, Borkowice, Krosno (udokumentowane łączne zasoby tych 5 złóż wynoszą 26.781 tys. ton),

- **piasków kwarcowych** do produkcji sylikatów: Żabinko (udokumentowane zasoby: 6.154 tys. m³, stan na koniec roku 1994: 4.550 tys. m³).

11.2 Złoże pozostałe.

Ponadto, na terenie Gminy Mosina wstępnie rozpoznano **złoże torfu**, które zakwalifikowano jako złoże o zasobach szacunkowych. Oprócz tego, w tzw. Rowie Poznańskim występują **pokłady węgla brunatnego** na głębokości poniżej 250 m od powierzchni terenu. Kopaliny te nie będą eksploatowane.

11.3 Zasoby wód podziemnych.

Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych dla ujęcia i basenu mosińskiego zostały udokumentowane i zatwierdzone w kat. B w ilości 178 000 m³/d przy depresji S = 2 - 9 m decyzją Prezesa Centralnego Urzędu Geologii z 29.12.1977 r., znak: KDH/013/4195/M/77.

Obiekt	Zasoby eksploatacyjne w kategorii B
Ujęcie ogółem	178.000 m ³ /dobę depresja rejonowa 2, 0 - 9, 0 m
w tym: ujęcie na tarasie nadzalewowym na długości 6,3 km	88.000 m ³ /dobę depresja rejonowa 3, 5 - 9, 0 m
w tym: ujęcie brzegowe na tarasie zalewowym na długości 3,6 km; z tego na okres 5 lat przy długości 1,8km	90.000 m ³ /dobę depresja rejonowa 2, 0 m 65.000 000 m ³ /dobę.

Na zasobach tych bazują wszystkie ujęcia na terenie gminy, a przede wszystkim ujęcie wody dla Poznania i aglomeracji poznańskiej w Mosinie dla Poznańskiego Systemu Wodociągowego, które składa się:

- bariery tarasowej, wybudowanej w latach 1966 – 1990, która rozciąga się na długości 7 150 m pomiędzy Mosiną i Krajkowem, składa się z 56 studni o głębokości 40 - 50 m i o bardzo zróżnicowanej wydajności od 50 do 150 m³/h,
- bariery brzegowej (eksploatowanej od 1982 roku) zlokalizowanej w pobliżu wsi Krajkowo na sztucznej wyspie powstałej pomiędzy Wartą a kanałem ochronnym, która składa się z 29 studni o głębokości 35 – 40 m i o wydajności 90 – 120 m³/h, rozmieszczonych w wale ochronnym o długości 1 980 m,
- studni promienistej o wydajności 20 000 m³/d, wybudowanej w latach 1988 - 1991, posiadającej 8 poziomych drenów o łącznej długości 718 m, ułożonych na głębokości 5 m pod dnem rzeki Warty,
- bariery infiltracyjnej o długości 500 m złożonej z 11 studni o głębokości 20 – 25 m, zlokalizowanej w najszerszej części wyspy krajkowskiej, studnie zasilane są poprzez trzy stawy infiltracyjne o powierzchni ca 2,9 ha, na które podawana jest woda z pompowni wody rzecznej.

Jest to ujęcie o skomplikowanym systemie pozyskiwania wód, których jakość jest zróżnicowana i zależy od wielu czynników. Głównymi czynnikami przyrodniczymi, które wpływają na wydajność ujęcia są: stany wody w rzece Warcie i czas ich trwania, jakość i ilość dopływających infiltracyjnych wód powierzchniowych, susze meteorologiczne.

Ujęcie zasilane jest z około 50% z Wielkopolskiej Doliny Kopalnej i poprzez okna

hydrogeologiczne z Pradoliny Warszawsko – Berlińskiej (bezpośrednia infiltracja opadów atmosferycznych oraz dopływu z otaczającej wysoczyzny), a w pozostałej ilości wodami infiltracyjnymi z rzeki Warty i Kanału Mosińskiego. Wielkości te ulegają wahaniu w zależności od eksploatacji i stanu wód Warty.

Podstawowym wymaganiem pozwalającym na racjonalne gospodarowanie wodami podziemnymi jest bilans wodno-gospodarczy, pozwalający na utrzymanie właściwych relacji między zasobami dyspozycyjnymi wód podziemnych, a ich poborem. Niewłaściwe proporcje w tym względzie mogą doprowadzić do zaczerpywania zasobów wód podziemnych i w konsekwencji do ich deficytu. Zgodnie z przeprowadzoną w 1994 roku analizą hydrogeologiczną, wielkość zasobów zatwierdzonych nie stanowi zagrożenia w tym zakresie. Obliczono jednak, że w latach suchych eksploatacja wód podziemnych do wielkości ca 127 000 m³/d, a pozyskiwanie większej ilości jest możliwa poprzez wprowadzenie sztucznej infiltracji. Pobór wody z ujęcia wody dla Poznania i aglomeracji poznańskiej oscyluje w granicach 130 tys. m³/d i nie przekracza obecnie zasobów dyspozycyjnych.

Eksploatacja ujęcia od 1968 r. doprowadziła to rozwoju leja depresyjnego, co spowodowało zmianę systemu krążenia wód. W warunkach naturalnych wody podziemne z terenu miasta Mosina drenowane były do Kanału Mosińskiego i Warty, natomiast obecnie spływają w kierunku studni ujęcia.

12.

Występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych.

Wszystkie obszary eksploatacji powierzchniowej w gminie Mosina zostały opisane w rozdziale 11. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych.

Wydobycie prowadzone jest obecnie na złożu Daszewice III, Żabinko i Krosno, natomiast przygotowany jest do eksploatacji obszar górniczy Daszewice IV (rejon wsi Daszewice-Babki).

Na złożu Daszewice I i Daszewice II zakończono rekultywację w kierunku rolno-leśnym.

Eksploatację zakończono również i zrekultywowano wyrobiska w Krosinku II i Krosinku I.

Na złożu surowców ilastych Dymaczewo Stare eksploatacja została zaniechana w II kwartale 1984 roku, z uwagi na zły stan budynków cegielni. Rekultywację zakończono.

W Dymaczewie Nowym rekultywacja w kierunku rolno-leśnym została zakończona w 1997 roku.

Przygotowywane do eksploatacji jest złożo Borkowice I.

13.

Stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami.

13.1 System komunikacji.

13.1.1 Uwarunkowania wynikające ze stanu systemów komunikacji.

Gmina Mosina stanowi ważne ogniwo obszaru aglomeracji poznańskiej. Istniejące

więzi funkcjonalne oraz przestrzenne z Poznaniem i resztą obszaru aglomeracji, generują duże obciążenia na sieciach transportowych. W zakresie powiązań komunikacyjnych największym zainteresowaniem cieszą się relacje zorientowane na kierunek północ-południe. Świadczą o tym również pomiary natężeń ruchu.

Dla gminy Mosina w 2000 r.¹⁰ rozpoznano następujący podział modalny środków transportu w podróżach pieszych: samochód 71% podróży, kolej 18, autobus 9%, 2% inne. Obecnie można zaobserwować pasywną rolę transportu zbiorowego oraz dynamiczny rozwój motoryzacji, co negatywnie wpływa na warunki ruchu na sieci drogowej, zwłaszcza przy ograniczonych inwestycjach w tym sektorze.

13.1.2 System drogowy.

Dla ruchu kołowego w gminie można wyróżnić czterostopniowy system powiązań komunikacyjnych:

- I. Powiązania krajowe pośrednio poprzez sieć dróg wojewódzkich połączonych z węzłem dróg krajowych: autostradą A2 oraz drogami krajowymi nr: 5, 11, 32 i 92.
- II. Powiązania regionalne bezpośrednio przez drogi wojewódzkie droga nr 306 - kierunek na Stęszew, Buk, droga nr 430 - kierunek Poznań, droga nr 431 - kierunek Kórnik - Mosina - Granowo oraz pośrednio przez węzeł dróg krajowych w Poznaniu.
- III. Powiązania lokalne realizowane są poprzez sieć dróg powiatowych, a celem jest zapewnienie relacji z Poznaniem (droga 2460P Rogalinek - Poznań oraz drogi 2462P, 2461P Rogalinek - Daszewice - Babki - Czapury - Poznań) oraz z sąsiednimi gminami i ośrodkami gminnymi (droga 2463P Mosina - Nowe Krosno - Żabinko - ... - Śrem, droga 2464P Świątniki - Radzewice - ... - Śrem, droga 2465P Mosina - Krosno - Drużyna - Nowinki - ... - Czemiń, droga 2466P Mosina - Sowiniec - Baranowo - Żabno, droga 2467P Pecna - ... - Żabno, droga 2469P Dymaczewo - Borkowice - Drużyna, droga 2478P Mieczewo - Radzewo, droga 2491P Borkowice - Piechanin, droga 2495P Puszczykowo - Jezioro - ... - Komorniki, droga 3911P Pecna - ... - Głuchowo).
- IV. Obsługa bezpośrednia terenów zabudowy - sieć dróg gminnych.

W zakresie II i III stopnia powiązań ważnym zadaniem jest niwelowanie barier funkcjonalnych, jakimi są linia kolejowa, rzeka Warta, Kanał Mosiński, a także przecinająca obszar gminy strefa bezpośredniej ochrony ujęcia wód. Limitowana liczba przejść oraz ich parametry osłabiają relacje niektórych ośrodków z miastem Mosina - siedzibą gminy.

Na terenie miasta Mosina układ drogowo-uliczny jest słabo zhierarchizowany, na funkcje ulic klasy G i Z nakładają się funkcje ulicy układu obsługującego (bezpośrednie zjazdy, parkowanie). Stan ten ogranicza przepustowość istniejącej sieci oraz negatywnie wpływa na poziom bezpieczeństwa ruchu.

13.1.3 System kolejowy.

Obszar gminy przecina linia kolejowa E- 59 (odcinek międzynarodowego ciągu transportowego Kopenhaga - Świnoujście - Poznań - Wrocław - Wiedeń - objęty umową AGC). Obecnie prędkość na tej linii wynosi 100 -120 km/h. Linia prowadzona jest na przeważającym odcinku po tzw. terenach zamkniętych, dla których studium nie definiuje zasad zagospodarowania.

Linia E-59 krzyżuje się z drogami publicznymi na zasadach określonych w tabeli:

¹⁰ Kompleksowe Badania Ruchu -KBR Poznań 2000, Zarząd Miasta Poznania i Starostwa Powiatu Poznańskiego, BIT sc, Poznań 2000;

Lp.	Lokalizacja / nr drogi	Kategoria. przejazdu
1	droga nr 431	A
2	Mosina ul. Farbiarska	A
3	Mosina ul. Sowiniecka / droga nr 2466P	A
4	Mosina ul. Śremska / droga nr 2463P	A
5	Krosno ul. Leśna	D
6	Krosno	D
7	Drużyna / droga 2465P	A
8	Drużyna ul. Wierzbowa	A
9	Nowinki	D
10	Pecna / droga 3911 P	A
11	Pecna ul. Różana	D

Kategorie przejazdów A i D – zgodnie z rozporządzeniem w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać skrzyżowania linii kolejowych z drogami publicznymi i ich usytuowanie (D.U. z 1996 r. Nr 33, poz. 144).

Na terenie gminy znajduje się również nieczynna linia kolejowa Mosina Pożegowo – Osowa Góra (rozwidlenie z linią E-59 na granicy gmin Puszczykowo – Mosina).

Ograniczeniem istniejącego systemu kolejowego jest wykorzystywanie wspólnych torów dla połączeń lokalnych i krajowych. W przyszłości może to decydować o limitowaniu kursów oraz negatywnie wpływać na niezawodność połączeń lokalnych, które są podporządkowanych rozkładowi krajowym. Uwarunkowaniem rozwoju infrastruktury kolejowej jest uwzględnienie programu TRAMPER dedykowanego dla obszaru aglomeracji poznańskiej w ramach systemowych rozwiązań komunikacji zbiorowej. Program ten zakłada wdrożenie na liniach kolejowych nowego lekkiego dwusystemowego taboru kursującego zarówno po torach kolejowych jak i tramwajowych. Pozwala to na integrację komunikacji podmiejskiej z poznańskim systemem tramwajowym ograniczając liczbę przesiadek i eliminując straty czasowe z nich wynikające.

13.1.4 System pieszy i rowerowy.

System pieszy na terenach zurbanizowanych funkcjonuje głównie na tradycyjnych zasadach obok komunikacji samochodowej. Niewielka liczba połączeń wyłącznie pieszo-rowerowych występuje w strefie centralnej miasta Mosina.

Odrębną kwestią są szlaki piesze o charakterze turystycznym, wśród których można wyróżnić te związane z Wielkopolskim Parkiem Narodowym i Rogalińskim Parkiem Krajobrazowym.

13.1.5 System transportu wodnego.

Rzeka Warta stanowi element krajowego i europejskiego systemu dróg wodnych. Odcinek rzeki przecinający Gminę jest sklasyfikowany jako szlak żeglowny - klasa I a. Szerokość szlaku wodnego wynosi 30 m.

Z uwagi na dekapitalizację drogi wodnej Warty oraz brak infrastruktury towarzyszącej żegluga wodna w małym stopniu jest wykorzystywana jako środek transportu pasażerów (sport i rekreacja) i towarów. Należy podkreślić możliwość wykorzystania Kanału Mosińskiego dla organizacji spływów.

13.1.6 Parkowanie pojazdów.

Brak w gminie spójnej polityki parkingowej stanowi ograniczenie rozwoju

i prognozuje przyszłe konflikty przestrzenne. Dotyczy to zarówno parkingów dla samochodów osobowych jak i lokalizacji parkingów dla czasowego parkowania ciężarówek oraz pojazdów dostawczych.

Pomimo ograniczonej liczby miejsc parkingowych w siedzibie gminy- Mosinie, nie funkcjonuje strefa ograniczonego parkowania. Podstawowy program parkingowy, który nie mieści się na działkach przynależnych do obiektów generujących ruch, realizowany jest w pasach drogowych również tych zaliczanych do podstawowego układu.

13.1.7 Zaplecze systemu komunikacji zbiorowej.

Ważnym elementem infrastruktury komunikacyjnej są węzły integrujące podsystemy transportowe do których należy zaliczyć dworce, stacje i przystanki, ale również parkingi umożliwiające przesiadkę do środków komunikacji zbiorowej.

Na terenie Gminy należy wyróżnić stacje kolejowe w Mosinie, Drużynie i Iłówcu. W rejonie stacji kolejowej w Mosinie znajduje się również przystanki komunikacji autobusowej.

13.2 System infrastruktury technicznej.

13.2.1 Zaopatrzenie w wodę.

Ujęcie wody.

Gmina Mosina jest w pełni zwodociągowana. Na terenie gminy na południowy wschód od miasta Mosina (rejon Mosina – Krajkowo) zlokalizowane jest ujęcie wody zaopatrujące w wodę gminę Mosina, miasto Poznań i aglomerację poznańską. Ujęcie wody dla Poznania i aglomeracji poznańskiej posiada zatwierdzone zasoby eksploatacyjne w kat. B decyzją Prezesa Centralnego Urzędu Geologii z 29.12.1977 r., znak: KDH/013/4195/M/77, w ilości:

- **Q = 178 000 m³/d przy depresji S = 2 - 9 m**

i aktualne pozwolenie wodnoprawne na pobór wód podziemnych (dwie bariery studni) w ilości:

- $Q_{maxh} = 6\ 375\ m^3/h$,
- $Q_{dśr} = 153\ 000\ m^3/d$,
- $Q_r = 55\ 845\ 000\ m^3/r$

oraz na pobór wód powierzchniowych infiltracyjnych za pomocą studni promienistej w Krajkowie w ilości:

- $Q_{max.h} = 834\ m^3/h$,
- $Q_{dśr} = 20\ 000\ m^3/d$,
- $Q_r = 7\ 300\ 000\ m^3/rok$

wydane przez Wojewodę Wielkopolskiego decyzją z 07.11.2005 r., znak: SR.II-5.6811-61/05.

Ponadto Wojewoda Wielkopolski decyzją z dnia 14.08.2003 r., znak: SR.II-4/6-6811-17/03 wydał pozwolenie wodnoprawne na pobór wód powierzchniowych z rzeki Warty dla potrzeb zasilania ujęcia infiltracyjnego Sowiniec - Krajkowo oraz utrzymanie zwierciadła wody w starorzeczach w ilości:

- $Q_{dśr} = 18\ 000\ m^3/d$, w tym $15\ 000\ m^3/d$ na rzecz ujęcia infiltracyjnego, a $3\ 000\ m^3/d$ na zasilanie starorzecza „Zbijanka”
- $Q_h = 750\ m^3/h$,
- $Q_{s\ max} = 0,208\ m^3/s$,
- $Q_r = 6,5\ mln\ m^3/rok$.

Łączna ilość udzielonych pozwoleń wodnoprawnych na pobór wód podziemnych

wynosi **153 000 m³/dobę** i wód powierzchniowych **38 000 m³/dobę**.

Ujęcie wody dla Poznania i aglomeracji poznańskiej posiada strefę ochronną. Woda surowa z ujęcia doprowadzana jest na stację uzdatniania „SUW Mosina” gdzie podawana jest procesowi uzdatniania, a następnie rurociągami ciśnieniowymi o średnicy od Ø 800 mm do Ø 1 000 mm tłoczona jest do zbiorników wody „Pożegowo” i dalej dwiema magistralami wodociagowymi Ø 1 000 mm do rozdzielczej sieci wodociagowej w Mosinie i Aglomeracji Poznańskiej.

Sieć wodociagowa.

Na system sieci wodociagowej w gminie składają się:

- magistrala zachodnia o średnicy Ø 1000 mm prowadzona na lewym brzegu Warty (przez Luboń do Poznania), ww magistrala zasilana jest w wodę bezpośrednio ze zbiorników w Pożegowie;
- magistrala wschodnia o średnicy Ø 1000, 1200 mm prowadzona na prawym brzegu Warty (przez Puszczykowo, Babki, Wiórek, Czapury, Poznań);
- magistrala centralna o średnicy 2 x Ø 1400 mm doprowadzona do torów PKP w Puszczykowie.

Wokół magistral wyznaczona jest 8,0 m strefa ochronna po obu stronach skraju rury. Praktycznie cała gmina zaopatrzona jest w wodę pitną z sieci wodociagowej bazującej na dwóch stacjach wodociagowych:

- SUW Mosina, zaopatruje w wodę pitną rurociągami o średnicy Ø100 – 400 mm miasto Mosinę oraz miejscowości: Krosno, Drużyna, Nowinki, Pecna, Krosinko, Dymaczewo Stare, Dymaczewo Nowe, Bolesławiec, Borkowice, Żabinko, Sowiniec, Sowinki, Baranowo, Baranówko, Krajkowo, oraz rurociągami o średnicy Ø 80 –150 mm zaopatruje miejscowości Daszewice, Wiórek, Babki i Czapury;
- SUW Rogalin, zaopatruje w wodę pitną rurociągami o średnicy Ø 100 – 200 mm miejscowości: Rogalin, Rogalinek, Mieczewo, Świątniki i Radzewice.

13.2.2 Odprowadzenie ścieków sanitarnych.

Miasto Mosina oraz przyległe miejscowości: Krosno, Drużyna, Nowinki, Pecna, Konstantynowo, Sowiniec, Sowinki, Baranowo, Baranówko, Krajkowo, Sasinowo, i Rogalinek, objęte są grawitacyjno – pompowym systemem sieci kanalizacji sanitarnej.

Istniejące kanały grawitacyjne posiadają średnicę od Ø 200 – 1000 mm. Układ istniejącej sieci kanalizacji sanitarnej w gminie wynika z ukształtowania wysokościowego terenu, oraz szeregu cieków i kanałów np.: kanał Mosiński, Olszynka, Samica, Szymanowo -Grzybno itp., oraz rzeki Warty, co skutkuje budową szeregu przepompowni i rurociągów tłocznych. Kanały te są doprowadzone do przepompowni głównej (po zachodniej stronie Warty) zlokalizowanej w rejonie ul. Wiatrowej nad kanałem Mosińskim i dalej rurociągiem tłocznym do grupowej oczyszczalni ścieków zlokalizowanej przy drodze Mosina – Rogalinek. Ścieki sanitarne z prawego brzegu Warty doprowadzone są do przepompowni zlokalizowanej na przedłużeniu ul. Ogrodowej i dalej tłoczone do oczyszczalni.

Docelowa przepustowość ww. oczyszczalni wyniesie $Q= 8\,000,00\text{ m}^3/\text{d}$.

Pozostałe miejscowości zagospodarują ścieki sanitarne w sposób indywidualny poprzez np. gromadzenie ich w zbiornikach bezodpływowych.

13.2.3 Elektroenergetyczna sieć przesyłowa.

Na terenie gminy Mosina znajdują się następujące obiekty elektroenergetycznej krajowej sieci przesyłowej, której właścicielem są PSE – Operator S.A.:

- stacja elektroenergetyczna 220/110 kV Poznań Południe (rozdzielnia 110 kV tej

stacji jest własnością spółki dystrybucyjnej ENEA Operator Sp. z o.o.).

- fragment czterotorowej, dwunapięciowej linii elektroenergetycznej 2x400 kV + 2x220 kV na odcinku od zachodniej granicy gminy do słupa nr 39, wzdłuż której należy uwzględnić pas technologiczny o szerokości 60 metrów (po 30 m od osi linii w obu kierunkach), z wyłączeniem krótkiego odcinka od słupa nr 29 do granicy gminy z pasem technologicznym o szerokości 44 metrów (po 22 m od osi linii w obu kierunkach), dla którego obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, ustalone przez właściciela linii.

- fragment dwutorowej linii elektroenergetycznej o napięciu 220 kV na odcinku od zachodniej granicy gminy do słupa nr 229, wzdłuż której należy uwzględnić pas technologiczny o szerokości 50 metrów (po 25 m od osi linii w obu kierunkach), dla którego obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, ustalone przez właściciela linii. Docelowo odcinek ten przewidziany jest do rozbiórki.

- fragment jednorodowej linii elektroenergetycznej o napięciu 220 kV na odcinku od słupa nr 229 do słupa nr 39, wzdłuż której należy uwzględnić pas technologiczny o szerokości 50 metrów (po 25 m od osi linii w obu kierunkach), dla którego obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, ustalone przez właściciela linii. Odcinek ten planowany jest do remontu.

- fragment jednorodowej linii elektroenergetycznej o napięciu 220 kV na odcinku od słupa nr 229 do stacji 220/110 kV Poznań Południe, wzdłuż której należy uwzględnić pas technologiczny o szerokości 50 metrów (po 25 m od osi linii w obu kierunkach), dla którego obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, ustalone przez właściciela linii.

- fragment jednorodowej linii elektroenergetycznej o napięciu 220 kV na odcinku od słupa nr 39 do słupa nr 222, wzdłuż której należy uwzględnić pas technologiczny o szerokości 70 metrów (po 35 m od osi linii w obu kierunkach), dla którego obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, ustalone przez właściciela linii. Po trasie tej linii planowana jest budowa linii czterotorowej, dwunapięciowej 2x400 kV + 2x220 kV. Istniejąca linia podlegać będzie rozbiórce.

- fragment jednorodowej linii elektroenergetycznej o napięciu 220 kV na odcinku od słupa nr 222 do wschodniej granicy gminy, wzdłuż której należy uwzględnić pas technologiczny o szerokości 70 metrów (po 35 m od osi linii w obu kierunkach), dla którego obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, ustalone przez właściciela linii. Po trasie tej linii planowana jest budowa linii czterotorowej, dwunapięciowej 2x400 kV + 2x220 kV. Istniejąca linia podlegać będzie rozbiórce.

Dla terenów znajdujących się w pasie technologicznym, tożsamym z obszarem oddziaływania linii, obowiązują następujące ustalenia, które należy uwzględnić w sporządzanych planach miejscowych:

- nie należy lokalizować budynków mieszkalnych i innych budynków przeznaczonych na stały pobyt ludzi. W indywidualnych przypadkach, możliwe są odstępstwa od tej zasady na warunkach określonych przez właściciela linii;

- przeznaczenie i zasady zagospodarowania terenu w obrębie pasa technologicznego linii i w jego bezpośrednim sąsiedztwie należy ustalić w porozumieniu z właścicielem linii;

- nie należy sadzić roślinności wysokiej pod linią i w odległości od osi linii 220 kV w obu kierunkach: po 16,5 metra dla jednorodowej linii 220 kV, po 19 metrów dla dwutorowej linii 220 kV, po 16 metrów dla linii czterotorowej, dwunapięciowej 2x400 kV + 2x220 kV;

- zalesienia terenów rolnych w pasie technologicznym należy uzgadniać z właścicielem linii,

- lokalizacja budowli zawierających materiały niebezpieczne pożarowo, stacji paliw i stref zagrożonych wybuchem oraz konstrukcji wysokich w bezpośrednim sąsiedztwie pasów technologicznych wymaga uzgodnienia z właścicielem linii.

13.2.4 Elektroenergetyczna sieć dystrybucyjna.

Na terenie gminy znajdują się następujące obiekty elektroenergetycznej sieci dystrybucyjnej, której właścicielem jest ENEA Operator Sp. z o.o.:

- stacje elektroenergetyczne 110/15 kV: Mosina oraz Iłówiec.
- napowietrzne jednotorowe linie elektroenergetyczne WN – 110 kV relacji Poznań Południe – Mosina i Mosina – Iłówiec oraz fragmenty napowietrznych linii elektroenergetycznych 110 kV: dwutorowej relacji Poznań Południe – Poznań Starołęka, Nagradowice, dwutorowej Poznań Południe – Poznań Górczyn, Luboń i jednotorowej Iłówiec – Kościan.

Wzdłuż linii 110 kV należy uwzględniać pas technologiczny o szerokości 40 metrów (po 20 m od osi linii w obu kierunkach), dla którego obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu, ustalone przez właściciela linii.

Dla stacji elektroenergetycznych przyjmuje się obecnie, że ogrodzenie zewnętrzne stacji stanowi granicę oddziaływania pola elektromagnetycznego.

- napowietrzna i kablowa sieć elektroenergetyczna SN – 15 kV i nn – 0,4 kV.

Ze stacji elektroenergetycznych 110/15 kV wyprowadzone są linie średniego napięcia 15 kV, które zasilają napowietrzne i kablowe stacje transformatorowe 15/0,4 kV zlokalizowane na terenie gminy. W stacjach transformatorowych 15/0,4 kV napięcie 15 kV transformowane jest na napięcie 0,4 kV, na którym pracują urządzenia odbiorcze większości konsumentów energii elektrycznej.

Należy zachować pasy wolne od zabudowy: dla linii napowietrznej SN-15 kV po 7,5 m od skrajnego przewodu w obu kierunkach, dla linii nn – 0,4 kV po 3,0 m.

13.2.5 Zaopatrzenie w gaz.

W północnej części miasta Mosina przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia DN 200 mm.

Z kierunku Konarzewa dochodzi on do stacji redukcyjno – pomiarowej I stopnia, zlokalizowanej między placem Czajkowskiego a ulicą Świerkową.

Od gazociągu wysokiego ciśnienia należy zachować następujące odległości (licząc od osi gazociągu na każdą stronę):

- dla miast i zespołów wiejskich bud. mieszkalnych o zwartej zabudowie – 25 m,
- dla budynków użyteczności publicznej i zamieszkania zbiorowego – 35 m,
- dla budynków mieszkalnych zabudowy jedno- i wielorodzinnej – 20 m.

W gminie Mosina zgazyfikowane jest miasto Mosina oraz wsie: Krosno, Krosinko, Radzewice, Daszewice, Babki, Czapury, Wiórek.

Na terenie gminy znajdują się zlikwidowane odwierty gazu: Dymaczewo-1, -2; Żabno-1, -2; Pecna-1. Wokół odwiertów należy zachować strefę ochronną 5 – 10m, zależnie od sposobu ich likwidacji.

14 Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych.

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym w planie zagospodarowania przestrzennego województwa istnieje obowiązek uwzględnienia zadań rządowych służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych, wpisanych do rejestru oraz zadań samorządu województwa, zawartych w programach wojewódzkich.

Ponadto w Planie zapisane zostały również propozycje zadań wynikające z szeregu dokumentów opracowanych dla całego kraju, regionu czy dla poszczególnych inwestycji. Zadania w granicach powiatu poznańskiego i gminy Mosina, mimo iż nie zostały

wymienione w wykazie zadań rządowych, są bardzo istotne dla rozwoju województwa. Zostały wymienione w Kierunkach w rozdziale pt. „Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym¹¹, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1.”

¹¹ zgodnie z obowiązującym Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Wielkopolskiego (Uchwała Nr XLII/628/2001 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 listopada 2001 r.).